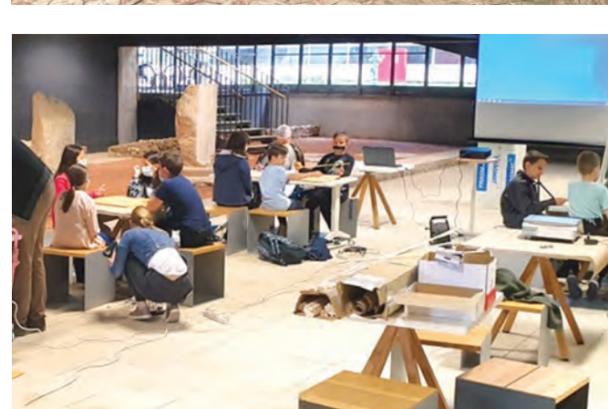

TEMA BROJA

FESTIVAL ZNANOSTI

str. 7-10

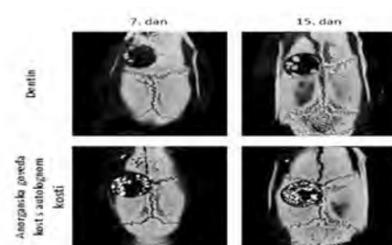
„DANI PAJE KOLARIĆA - OBILJEŽAVANJE 200. GODIŠNJICE ROĐENJA“ ODRŽANI OD 20. DO 29. SVIBNJA U ORGANIZACIJI AKADEMIJE ZA UMJETNOST I KULTURU U OSIJEKU

str. 13

PROJEKTI HRVATSKE ZAKLADE ZA ZNANOST

Predstavljamo HRZZ projekte u okviru programa „Istraživački projekti“, „Uspostavni istraživački projekti“ te „Razvoj karijera mladih istraživača - izobrazba novih doktora znanosti“

str. 4-6

8. sjednica Senata Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku održana 26. svibnja 2021. godine

Potvrda izbora sveučilišnih nastavnika u znanstveno-nastavno zvanje i umjetničko-nastavno zvanje redovitog profesora na znanstveno/umjetničko-nastavnim sastavnicama: Senat je potvrdio izbor dvaju redovitih profesora u prvom izboru kako slijedi:

● **izv. prof. dr. sc. Tomislav Barić iz znanstvenog područja tehničkih znanosti, znanstvenog polja elektrotehnika na Fakultetu elektrotehnike, računarstva i informacijskih tehnologija Osijek (prvi izbor)**

● **izv. prof. art. Alen Čelić iz umjetničkog područja, umjetničkog polja plesna umjetnost i umjetnost pokreta, umjetničke grane scenske kretnje na Akademiji za umjetnost i kulturu u Osijeku (naslovno zvanje, prvi izbor).**

Potvrda izbora dekana na znanstveno-nastavnim sastavnicama za mandatno razdoblje 2021. – 2025.

Senat je potvrdio izbor dvaju dekana na znanstveno-nastavnim sastavnicama kako slijedi:

● **Prof. dr. sc. Jurislav Babić na Prehrambeno-tehnološkom fakultetu Osijek**

Prehrambeno-tehnološki fakultet Osijek dostavio je 3. svibnja 2021. godine Senatu zahtjev za potvrdu izbora dekana za mandatno razdoblje 2021. – 2025. Odbor za statutarna i pravna pitanja kao ovlašteno tijelo Senata 18. svibnja 2021. godine razmotrilo je provedbu postupka izbora dekana i priloženu dokumentaciju i zaključio da je postupak izbora dekana na Prehrambeno-tehnološkom fakultetu Osijek proveo Fakultetsko vijeće u skladu s člankom 92., 93. i 94. Statuta Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku, pročišćeni tekst, i sukladno članku 23., 24., 25., 26. i 27. Statuta Prehrambeno-tehnološkog fakulteta Osijeku, pročišćeni tekst.

Iz Zapisnika Izborne sjednice održane dana 23. travnja 2021. godine utvrđeno je da je u postupku izbora dekana bio jedan kandidat i to prof. dr. sc. Jurislav Babić, redoviti profesor, te dekan u tekućem mandatu i da su od ukupno 61 člana Fakultetskog vijeća tajnom glasovanju pristupila 54 člana Fakultetskog vijeća te je bio jedan nevažeći glasački listić. Kandidat prof. dr. sc. Jurislav Babić dobio je 53 glasa, odnosno natpolovičnom je većinom glasova članova Fakultetskog vijeća izabran za dekana, stoga je Senat potvrdio izbor prof. dr. sc. Jurislava Babića za dekana Prehrambeno-tehnološkog fakulteta Osijek za mandatno razdoblje 2021. – 2025.

● **Izv. prof. dr. sc. Ivan Trojan na Filozofskom fakultetu Osijek**

Filozofski fakultet Osijek dostavio je 21. svibnja 2021. godine Senatu zahtjev za potvrdu izbora dekana za mandatno razdoblje 2021. – 2025. Odbor za statutarna i pravna pitanja kao ovlašteno tijelo Senata 24. svibnja 2021. godine razmotrio je provedbu postupka izbora dekana i priloženu dokumentaciju te zaključio da je postupak izbora dekana na Filozofskom fakultetu Osijek proveo Fakultetsko vijeće u skladu s člankom 92., 93. i 94. Statuta Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku, pročišćeni tekst, i sukladno članku 24., 25., 26., 27. i 28. Statuta Filozofskog fakulteta Osijek, pročišćeni tekst.

Na temelju zapisnika Izborne sjednice održane 19. svibnja 2021. utvrđeno je da su u postupku izbora dekana bila dva kandidata, i to: prof. dr. sc. Milica

Lukić i izv. prof. dr. sc. Ivan Trojan. Na Izornoj sjednici postupak izbora dekana proveden je u dvama izbornim krugovima. Od ukupnog broja članova Fakultetskog vijeća - 135, nazočno je bilo 116 članova. Nakon provedenog tajnog glasovanja u I. izbornom krugu utvrđeno je da su kandidati dobili sljedeći broj glasova: prof. dr. sc. Milica Lukić - 39 glasova, a izv. prof. dr. sc. Ivan Trojan - 65 glasova, a 12 je glasačkih listića bilo nevažećih.

S obzirom na to da u I. izbornom krugu ni jedan kandidat nije dobio natpolovičnu većinu, proveden je II. izborni krug za kandidata s većim brojem glasova i izv. prof. dr. sc. Ivan Trojan u II. je izbornom krugu dobio 82 glasa, a 24 člana Fakultetskog vijeća bila su protiv, a 7 je glasačkih listića bilo nevažećih. Slijedom navedenog izv. prof. dr. sc. Ivan Trojan natpolovičnom je većinom članova Fakultetskog vijeća izabran za dekana Filozofskog fakulteta za mandatno razdoblje 2021. – 2025.

Imenovanje članova upravnih vijeća sveučilišnih ustanova
Senat je donio Odluku o imenovanju članova Upravnih vijeća kako slijedi:

Studentski centar u Osijeku

Odlukom Senata od 12. travnja 2021. godine u skladu s člankom 122. stavkom 3. Statuta Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku, pročišćeni tekst, imenovana su tri člana Upravnog vijeća Studentskog centra u Osijeku: dva člana koje predlaže Rektor Sveučilišta: prof. dr. sc. Drago Šubarić, prorektor za strategiju razvoja i financije, prof. dr. sc. Zdravko Tolušić, redoviti profesor u trajnom zvanju Ekonomskog fakulteta u Osijeku te jedan član kojeg predlažu zaposlenici Studentskog centra u Osijeku: Danijel Lukač - te je konstatirano da studentski predstavnik Luka Jurčević nastavlja mandat od dvije godine prema posebnom Zakonu. U točki IV. navedene Odluke Senata izrijekom je navedeno da će se član Upravnog vijeća na prijedlog Ministra znanosti i obrazovanja naknadno imenovati, nakon zaprimanja predloženika ministra znanosti i obrazovanja.

Slijedom navedenog, dopis s predloženikom ministra znanosti i obrazovanja za imenovanje člana Upravnog vijeća Studentskog centra od 23. travnja 2021. godine zaprimljen je 28. travnja 2021. godine, stoga je nakon zaprimanja predloženika ministra znanosti i obrazovanja imenovan peti član Upravnog vijeća Studentskog centra. Za člana Upravnog vijeća imenuje se prema prijedlogu ministra znanosti i obrazovanja Mirko Pongrac.

Gradska i sveučilišna knjižnica Osijek

Za članove Upravnog vijeća imenovani su:

prema prijedlogu Rektora Sveučilišta:

● **prof. dr. sc. Helena Sablić Tomić**, redovita profesorica u trajnom zvanju Akademije za umjetnost i kulturu u Osijeku

● **prof. dr. sc. Vesnica Mlinarević**, redovita profesorica Kineziološkog fakulteta Osijek

prema prijedlogu ministra znanosti i obrazovanja:

● **Šimica Vugdelija**, Ministarstvo znanosti i obrazovanja predstavnik Stručnog vijeća Gradske i sveučilišne knjižnice Osijek

● **Ljiljana Krpeljević, dipl. knjižničarka**, predstavnik Stručnog vijeća Gradske i sveučilišne knjižnice Osijek predstavnik zaposlenika Gradske i sveučilišne knjižnice Osijek

● **Siniša Petković, dipl. knjižničar**, predstavnik zaposlenika Gradske i sveučilišne knjižnice.

● **Sara Čavar**, članica Studentskog zbora Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku, studentska predstavnik u Upravnom vijeću Gradske i sveučilišne knjižnice Osijek imenovana je Odlukom Senata Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku od 27. studenoga 2019. godine na mandat od dvije godine u skladu s posebnim Zakonom i Statutom Studentskog zbora Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku.

Član Upravnog vijeća na prijedlog Grada Osijeka imenovat će se naknadno nakon zaprimanja predloženika Grada Osijeka.

Imenovanje članova Odbora za unaprjeđivanje i osiguranje kvalitete visokog obrazovanja

Članovima Odbora za unaprjeđivanje i osiguranje kvalitete visokog obrazovanja istekao je mandat i Senat je imenovao nove članove u sljedećem sastavu:

1. **izv. prof. dr. sc. Tomislav Vinković**, izvanredni profesor i prodekan Fakulteta agrobiotehničkih znanosti Osijek, predsjednik

članovi:

2. **izv. prof. dr. sc. Zlata Dolaček Alđuk**, izvanredna profesorica Građevinskog i arhitektonskog fakulteta Osijek

3. **izv. prof. dr. sc. Martina Smolić**, izvanredna profesorica i prodekanica Fakulteta za dentalnu medicinu i zdravstvo

4. **izv. prof. dr. sc. Suzana Vuletić**, izvanredna profesorica i prodekanica Katoličkog bogoslovnog fakulteta u Đakovu

5. **doc. dr. sc. Ana Đanić Čeko**, docentica Pravnog fakulteta Osijek

6. **doc. art. Zlatko Kozina**, docent Akademije za umjetnost i kulturu

7. **doc. dr. sc. Marija Jozanović**, docentica Odjela za kemiju

8. **Juraj Rašić**, asistent Ekonomskog fakulteta u Osijeku

9. **Jelena Pataki**, asistentica Filozofskog fakulteta Osijek

10. **Mato Božić**, dipl. ing. agron., Žito d. d. Osijek

11. **Ivan Ravlić**, dipl. oec., predstojnik Područne službe Osijek, Hrvatski zavod za zapošljavanje

12. **Marina Holjenko**, mag. iur., voditeljica Odjela za unaprjeđivanje kvalitete Centra za unaprjeđivanje i osiguranje kvalitete visokog obrazovanja

Razrješenje i imenovanje predsjednika Odbora za statutarna i pravna pitanja

Senat je donio Odluku o razrješenju dužnosti predsjednika Odbora za statutarna i pravna pitanja Senata Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku prof. dr. sc. Marija Vinkovića, redovitog profesora Pravnog fakulteta Osijek, na osobni zahtjev i imenovao izv. prof. dr. sc. Antu Novokmeta, prodekana i izvanrednog profesora Pravnog fakulteta Osijek na dužnost predsjednika Odbora za statutarna i pravna pitanja Senata Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku.

Sveučilišno izdavaštvo

Na prijedlog Odbora za izdavačku djelatnost Senat je donio odluke o davanju suglasnosti za tiskanje i izdavanje udžbenika kako slijedi:

● **"Dizajn opskrbnog lanca i logistike"**, sveučilišni udžbenik autora prof. dr. sc. Davora Dujaka, doc. dr. sc. Adama Kolinskog i prof. dr. sc. Josipa Mesarića - Ekonomski fakultet u Osijeku

● **"Sustav HLA u kliničkoj praksi"**, sveučilišni udžbenik autorica doc. dr. sc. Nataše Katalinić i prof. dr. sc. prim. Sanje Balen - Fakultet za dentalnu medicinu i zdravstvo Osijek. Raspodjela sredstava za financiranje studentskih programa u 2021. godini Senat je usvojio prijedlog Studentskog zbora Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku i donio Odluku o raspodjeli sredstava za studentske programe u ukupnom iznosu od 465.806,00 kuna koje su prijavili studentski zborovi sastavnica, studentske udruge ili studenti pojedinci.

POTVRDA IZBORA SVEUČILIŠNIH NASTAVNIKA U ZNANSTVENO-NASTAVNO ZVANJE REDOVITIH PROFESORA TE IZBOR DEKANA – 8. SJEDNICA SENATA

● Prof. dr. sc. Tomislav Barić izabran je u znanstveno-nastavno zvanje redovitog profesora – prvi izbor iz znanstvenog područja tehničkih znanosti, znanstvenog polja elektrotehnika na Fakultetu elektrotehnike, računarstva i informacijskih tehnologija Osijek.

● Red. prof. art. Alen Čelić izabran je u naslovno znanstveno-nastavno zvanje redovitog profesora – prvi izbor iz umjetničkog područja, umjetničkog polja plesna umjetnost i umjetnost pokreta, umjetničke grane scenske kretnje na Akademiji za umjetnost i kulturu u Osijeku.

POTVRDA IZBORA DEKANA NA ZNANSTVENO-NASTAVNICAMA ZA MANDATNO RAZDOBLJE 2021. – 2025.

● Potvrda izbora prof. dr. sc. Jurislava Babića za dekana Prehrambeno-tehnološkog fakulteta Osijek za mandatno razdoblje 2021. – 2025.

9. sjednica Senata Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku održana 10. lipnja 2021. godine

Potvrda izbora novog člana Senata iz reda nastavnika u znanstveno-nastavnom zvanju

Senat je na temelju Odluke Fakultetskog vijeća Filozofskog fakulteta Osijek od 2. lipnja 2021. godine, potvrdio izbor **izv. prof. dr. sc. Ivana Trojana, izvanrednog profesora i dekana Filozofskog fakulteta Osijek za novog člana Senata** iz reda nastavnika u znanstveno-nastavnom zvanju kao predstavnika znanstvenog područja Humanističkih znanosti i znanstveno-nastavne sastavnice Filozofskog fakulteta Osijek. Novi član Senata nastavlja mandat prethodnog člana Senata iz znanstvenog područja Humanističkih znanosti, znanstveno-nastavne sastavnice Filozofskog fakulteta Osijek.

Potvrda izbora dekana i pročelnika znanstveno-nastavnih sastavnica za mandatno razdoblje 2021. - 2025.

Potvrda izbora prof. dr. sc. Krunoslava Zmaića za dekana Fakulteta agrobiotehničkih znanosti za mandatno razdoblje 2021. - 2025.

Fakultet agrobiotehničkih znanosti Osijek dostavio je 31. svibnja 2021. godine Senatu zahtjev za potvrdu izbora dekana za mandatno razdoblje 2021. - 2025. Odbor za statutarna i pravna pitanja na sjednici 7. lipnja 2021. godine je utvrdio da je Fakultetsko vijeće Fakulteta agrobiotehničkih znanosti provelo postupak izbora dekana i priložilo odgovarajuću dokumentaciju u skladu s člankom 92., 93. i 94. Statuta Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku, pročišćeni tekst i sukladno članku 24., 25., 26. i 27. Statuta Fakulteta agrobiotehničkih znanosti, pročišćeni tekst.

Iz Zapisnika Izborne sjednice Fakultetskog vijeća održane dana 20. svibnja 2021. godine i Zapisnika o provedenom tajnom glasovanju utvrđeno je da je u postupku izbora dekana bio jedan kandidat: prof. dr. sc. Krunoslav Zmaić, redoviti profesor u trajnom zvanju i dekan u tekućem mandatu i da od ukupno 125 člana Fakultetskog vijeća na Izornoj sjednici bilo je 117 članova člana Fakultetskog vijeća i nakon provedenog tajnog glasovanja utvrđeno je da je jedan glasački listić bio je nevažeći, a 11 glasova je bilo protiv i kandidat prof. dr. sc. Krunoslav Zmaić je dobio 105 glasova. Slijedom navedenog prof. dr. sc. Krunoslav Zmaić je natpolovičnom većinom glasova članova Fakultetskog vijeća izabran za dekana, stoga je Senat potvrdio izbor prof. dr. sc. Krunoslava Zmaića za dekana Fakulteta agrobiotehničkih znanosti Osijek za mandatno razdoblje 2021.-2025.

Potvrda izbora pročelnika sveučilišnih odjela za mandatno razdoblje 2021. - 2025.

Senat je potvrdio izbor troje pročelnika sveučilišnih odjela kako slijedi:
1. Izv. prof. dr. sc. Tanja Žuna Pfeiffer za pročelnicu Odjela za biologiju
 Odjel za biologiju u sastavu Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku dostavio je 27. svibnja 2021. godine Senatu zahtjev za potvrdu izbora pročelnika za mandatno razdoblje 2021. - 2025. Odbor za statutarna i pravna pitanja na sjednici 7. lipnja 2021. godine je utvrdio da je Vijeće Odjela za biologiju provelo postupak izbora pročelnika i priložilo odgovarajuću dokumentaciju u skladu s člankom 92., 93., 94. i 106. stavkom 5. Statuta Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku, pročišćeni tekst i sukladno članku 20., 21., 22. i 23. Pravilnika Odjela za biologiju, pročišćeni tekst. Iz Zapisnika Izborne sjednice vijeća Odjela za biologiju održane 13. svibnja 2021. godine i Zapisnika o provedenom tajnom glasovanju utvrđeno je da su u postupku izbora pročelnika bilo dva kandidata: doc. dr. sc. Goran Vignjević, docent i izv. prof. dr. sc. Tanja Žuna Pfeiffer, izvanredna profesorica i zamjenica pročelnice u tekućem mandatu i da je od ukupno 41 člana Vijeća Odjela, na Izornoj sjednici bilo je 35 članova i nakon provedenog tajnog glasovanja utvrđeno je da je jedan glasački listić bio nevažeći. Kandidati su dobili sljedeći broj glasova: doc. dr. sc. Goran Vignjević - 13 glasova i izv. prof. dr. sc. Tanja Žuna Pfeiffer - 21 glas. Slijedom navedenog izv. prof. dr. sc. Tanja

izv. prof. dr. sc. Ivan Trojan

prof. dr. sc. Krunoslav Zmaić

izv. prof. dr. sc. Tanja Žuna Pfeiffer

prof. dr. sc. Kristian Sabo

izv. prof. dr. sc. Vanja Radolić

izv. prof. dr. sc. Zlata Dolaček-Alduk

izv. prof. dr. sc. Ivo Mijoć

Žuna Pfeiffer natpolovičnom je većinom glasova članova Vijeća Odjela za biologiju izabrana za pročelnicu Odjela za biologiju za mandatno razdoblje 2021. - 2025.

2. Prof. dr. sc. Kristian Sabo za pročelnika Odjela za matematiku

Odjel za matematiku u sastavu Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku dostavio je 19. svibnja 2021. godine Senatu zahtjev za potvrdu izbora pročelnika za mandatno razdoblje 2021. - 2025. Odbor za statutarna i pravna pitanja na sjednici 7. lipnja 2021. godine je utvrdio da je Vijeće Odjela za matematiku provelo postupak izbora pročelnika i priložilo odgovarajuću dokumentaciju u skladu s člankom 92., 93., 94. i 106. stavkom 5. Statuta Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku, pročišćeni tekst i sukladno članku 22., 23., 24., 25. i 26. Pravilnika Odjela za matematiku, pročišćeni tekst.

Iz Zapisnika Izborne sjednice Vijeća Odjela za matematiku održane dana 17. svibnja 2021. godine i Zapisnika o provedenom tajnom glasovanju utvrđeno je da je u postupku izbora pročelnika na Odjelu za matematiku bio jedan kandidat: prof. dr. sc. Kristian Sabo, redoviti profesor i pročelnik u tekućem mandatu i da je od ukupno 36 članova Vijeća Odjela, na Izornoj sjednici bio nazočan 31 član. Nakon provedenog tajnog glasovanja utvrđeno je da je kandidat prof. dr. sc. Kristian Sabo dobio je 31 glas, odnosno natpolovičnom većinom glasova članova Vijeća Odjela izabran za pročelnika, stoga je Senat potvrdio izbor prof. dr. sc. Kristiana Sabe, redovitog profesora za pročelnika Odjela za matematiku za mandatno razdoblje 2021. - 2025.

3. Izv. prof. dr. sc. Vanja Radolić za pročelnika Odjela za fiziku

Odjel za fiziku u sastavu Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku dostavio je 25. svibnja 2021. godine Senatu zahtjev za potvrdu izbora pročelnika za mandatno razdoblje 2021. - 2025. Odbor za statutarna i pravna pitanja na sjednici 7. lipnja 2021. godine je utvrdio da je Vijeće Odjela za fiziku provelo postupak izbora pročelnika i priložilo odgovarajuću dokumentaciju u skladu s člankom 92., 93., 94. i 106. stavkom 5. Statuta Sveučilišta Josipa Jurja

Strossmayera u Osijeku, pročišćeni tekst i sukladno članku 22., 23., 24., 25. i 26. Pravilnika Odjela za fiziku, pročišćeni tekst.

Iz Zapisnika Izborne sjednice održane dana 18. svibnja 2021. godine i Zapisnika o provedenom tajnom glasovanju utvrđeno je da je u postupku izbora pročelnika bio jedan kandidat: izv. prof. dr. sc. Vanja Radolić, izvanredni profesor i pročelnik u tekućem mandatu i da je od ukupno 20 članova Vijeća Odjela, na Izornoj sjednici bilo nazočno 14 članova. Nakon provedenog tajnog glasovanja utvrđeno je da je kandidat izv. prof. dr. sc. Vanja Radolić dobio je 14 glasova, odnosno natpolovičnom većinom glasova članova Vijeća Odjela za fiziku izabran za pročelnika, stoga je Senat potvrdio izbor izv. prof. dr. sc. Vanje Radolića za pročelnika Odjela za fiziku za mandatno razdoblje 2021. - 2025.

Potvrda izbora sveučilišnih nastavnika u znanstveno-nastavno zvanje redovitog profesora na znanstveno-nastavnim sastavnicama:

Senat je potvrdio izbor dvaju redovitih profesora u prvom izboru kako slijedi:

1. Izv. prof. dr. sc. Zlata Dolaček-Alduk iz znanstvenog područja Tehničkih znanosti, znanstvenog polja temeljne tehničke znanosti na Građevinskom i arhitektonskom fakultetu Osijek,

2. Izv. prof. dr. sc. Ivo Mijoć iz znanstvenog područja Društvenih znanosti, znanstvenog polja ekonomija na Ekonomskom fakultetu u Osijeku.

Izvešće Povjerenstva o prikupljenim prijedlozima kandidata za izbor rektora Sveučilišta i utvrđivanje liste kandidata za izbor rektora Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku za mandatno razdoblje 2021. - 2025.

Senat je 30. ožujka 2021. godine donio Odluku o pokretanju postupka izbora rektora i provedbi postupka prikupljanja prijedloga kandidata za izbor rektora Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku za mandatno razdoblje 2021. - 2025. imenovano je Povjerenstvo za prikupljanje prijedloga kandidata za izbor rektora Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku za mandatno razdoblje 2021. - 2025. u sastavu: **prof. dr. sc. Jurislav Babić**, redoviti profesor i dekan Prehrambeno-

tehnološkog fakulteta Osijek/biotehničke znanosti, predsjednik i članovi: **prof. dr. sc. Boris Crnković**, redoviti profesor i dekan Ekonomskog fakulteta u Osijeku/društvene znanosti, **prof. dr. sc. Helena Sablić Tomić**, redovita profesorica u trajnom zvanju i dekanica Akademije za umjetnost i kulturu u Osijeku/interdisciplinarno područje znanost/umjetnost, **Dubravka Pađen Farkaš**, ravnateljica Gradske i sveučilišne knjižnice Osijek/predstavnik ostalih zaposlenika u Senatu i **Luka Jurčević**, predsjednik Studentskog zbora Sveučilišta, predstavnik studenta u Senatu.

Povjerenstvo za prikupljanje prijedloga kandidata za izbor rektora Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku za mandatno razdoblje 2021. - 2025. (u daljnjem tekstu: Povjerenstvo) je održalo je 2. lipnja 2021. godine sjednicu i dostavilo Rektoratu Sveučilišta Izvešće o prikupljenim prijedlozima kandidata za izbor rektora Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku za mandatno razdoblje 2021. - 2025. U svom Izvešću, Povjerenstvo je utvrdilo da su u skladu s točkom II. i III. Odluke Senata u otvorenom roku od 1. travnja do 31. svibnja 2021. godine održane sjednice stručnih vijeća znanstveno-nastavnih sastavnica i dostavljeni su 31. svibnja 2021. godine prijedlozi kandidata za izbor rektora Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku kako slijedi: prof. dr. sc. Vlado Guberac, redoviti profesor u trajnom zvanju Fakulteta agrobiotehničkih znanosti Osijek, predložen na temelju Odluke Fakultetskog vijeća od 29. travnja 2021. godine i prof. dr. sc. Drago Žagar, redoviti profesor u trajnom zvanju Fakulteta elektrotehnike, računarstva i informacijskih tehnologija, predložen na temelju Odluke Fakultetskog vijeća od 25. svibnja 2021. godine. U daljnjem postupku prikupljanja prijedloga kandidata za izbor rektora Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku za mandatno razdoblje 2021. - 2025. uvidom u dostavljene obavijesti i dokumentaciju Prehrambeno-tehnološkog fakulteta Osijek i Fakulteta za odgojne i obrazovne znanosti Osijek, Povjerenstvo je utvrdilo da nemaju predložene kandidate za izbor rektora Sveučilišta:

Povjerenstvo je nakon pregleda dostavljene dokumentacije za predložene kandidate u skladu s člankom 43. stavkom 1. Statuta Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku, pročišćeni tekst utvrdilo da predloženi kandidati: prof. dr. sc. Vlado Guberac i prof. dr. sc. Drago Žagar ispunjavaju uvjete za kandidaturu za izbor rektora Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku za mandatno razdoblje 2021. - 2025.

U skladu s člankom 46. stavkom 1. Statuta Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku, pročišćeni tekst te sukladno točkama II., i III. Odluke Senata od 30. ožujka 2021. godine, navedene kandidature: prof. dr. sc. Vlade Guberca i prof. dr. sc. Drage Žagara za izbor rektora Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku za mandatno razdoblje 2021. - 2025. dostavljene su u otvorenom roku i uz odluke fakultetskih vijeća priložena je dokumentacija u skladu s točkom IV. Odluke Senata od 30. ožujka 2021. godine i Povjerenstvo je utvrdilo da su kandidature prof. dr. sc. Vlade Guberca i prof. dr. sc. Drage Žagara pravovaljane.

Senat je prihvatio izvješće Povjerenstva i utvrdio listu kandidata za izbor rektora Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku za mandatno razdoblje 2021. - 2025.

1. Prof. dr. sc. Vlado Guberac, redoviti profesor u trajnom zvanju Fakulteta agrobiotehničkih znanosti u sastavu Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku.
 2. Prof. dr. sc. Drago Žagar, redoviti profesor u trajnom zvanju Fakulteta elektrotehnike, računarstva i informacijskih tehnologija u sastavu Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku.

Lista kandidata za izbor rektora Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku, životopisi kandidata s opisom znanstvenog, nastavnog i stručnog rada te Program rada kandidata za izbor rektora Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku za mandatno razdoblje 2021. - 2025. godine, objavljena je 10. lipnja 2021. godine na Internet stranici Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku.

Sveučilišno izdavaštvo

Na prijedlog Odbora za izdavačku djelatnost Senat je donio odluke o davanju suglasnosti za tiskanje i izdavanje znanstvene knjige, znanstvene monografije i udžbenika kako slijedi:

„Strategic Approach to Aging Population: Experiences and Challenges“, sveučilišna znanstvena knjiga urednika prof. dr. sc. Ivane Barković Bojanić i izv. prof. dr. sc. Aleksandra Ercega - Ekonomski fakultet u Osijeku,

„Neke mogućnosti iskorištenja nusproizvoda prehrambene industrije - Knjiga 3.“, sveučilišna znanstvena monografija urednika prof. dr. sc. Drage Šubarića i prof. dr. sc. Borislava Miličevića - Prehrambeno-tehnološki fakultet Osijek, „Konvekсни skupovi“, sveučilišni udžbenik autora prof. dr. sc. Dragana Jukića - Odjel za matematiku Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku.

PROJEKTI HRVATSKE ZAKLADE ZA ZNANOST

PREDSTAVLJAMO HRZZ PROJEKTE U OKVIRU PROGRAMA "ISTRAŽIVAČKI PROJEKTI", "USPOSTAVNI ISTRAŽIVAČKI PROJEKTI" TE "RAZVOJ KARIJERA MLADIH ISTRAŽIVAČA - IZOBRAZBA NOVIH DOKTORA ZNANOSTI"

Znanstvenoistraživačka djelatnost Sveučilišta u Osijeku odvija se kroz interne znanstvenoistraživačke projekte Sveučilišta, projekte Ministarstva znanosti i obrazovanja, Hrvatske zaklade za znanost i druge znanstvenoistraživačke i stručne projekte na nacionalnoj i međunarodnoj razini koji se provode u okviru STEM područja znanosti (prirodne znanosti, tehničke znanosti, biomedicina i zdravstvo, biotehničke znanosti), društveno-humanističkoga (DH) područja (društvene znanosti, humanističke znanosti) te interdisciplinarnoga područja znanosti. U prethodnim brojevima Sveučilišnog glasnika upoznali smo vas s odobrenim projektima u okviru operativnog programa "Konkurentnost i kohezija 2014. - 2020." iz područja istraživanja, tehnološkoga razvoja i inovacija financiranim sredstvima Europskog fonda za regionalni razvoj i Kohezijskoga fonda. Program Konkurentnost i kohezija 2014. - 2020. provodi se radi povećanja tržišno orijentiranih IRI aktivnosti podupiranjem suradničkih projekata znanstvenih organizacija i diseminacije rezultata u poslovni sektor u cilju rješavanja tržišnih nedostataka nastalih zbog nedostatnog ulaganja u istraživanje i razvoj te podizanja razine visokokvalitetnih istraživačko-razvojno-inovacijskih aktivnosti u Republici Hrvatskoj. U tijeku smo predstavljanja projekata Hrvatske zaklade za znanost, središnje institucije koja osigurava financijsku potporu temeljnim, primijenjenim i razvojnim znanstvenim istraživanjima u okviru programa "Istraživački projekti", "Uspostavni istraživački projekti" te "Razvoj karijera mladih istraživa-

ča - izobrazba novih doktora znanosti".

U ovome broju Sveučilišnog glasnika predstavljamo četiri projekta koja je odobrila Hrvatska zaklada za znanost. Prvi je uspostavni istraživački projekt "Otpornost stupova nadvožnjaka na djelovanje eksplozije" (UIP-2017-05-7041) čiji je nositelj Građevinski i arhitektonski fakultet Osijek, a voditelj projekta izv. prof. dr. sc. Hrvoje Draganić.

Drugi je uspostavni istraživački projekt "Analiza sustava u krizi i nove svijesti u književnosti 21. stoljeća" (UIP-2020-02-3695) čiji je nositelj Filozofski fakultet Osijek, a voditeljica projekta doc. dr. sc. Sonja Novak.

Treći je projekt "Razvoj karijera mladih istraživača - izobrazba novih doktora znanosti" (DOK-2018-01) kojim se potiče jačanje mentorskih kapaciteta u hrvatskim znanstvenim ustanovama, prijenos, prihvaćanje i primjena novih znanja te se poboljšava kvaliteta poslijediplomske izobrazbe i znanstvenoga razvoja mladih istraživača, čiji je nositelj Pravni fakultet Osijek, a voditeljica projekta prof. dr. sc. Mirela Župan.

Četvrti je istraživački projekt "Usporedba reparacijskog odgovora koštano tkiva upotrebom dentina, ksenogenog biomaterijala i autologne kosti" (IP-2020-02-7875) čiji je nositelj Medicinski fakultet Sveučilišta u Rijeci u suradnji s Fakultetom za dentalnu medicinu i zdravstvo Osijek, a voditeljica projekta izv. prof. dr. sc. Olga Cvijanović Pelozo te suradnici Fakulteta za dentalnu medicinu i zdravstvo: prof. dr. sc. Sonja Pezelj Ribarić, izv. prof. dr. sc. Davor Kuiš, doc. dr. sc. Željka Perić Kačarević i Marija Čandrić.

- **Nositelj projekta:** Građevinski i arhitektonski fakultet Osijek
- **Voditelj projekta:** izv. prof. dr. sc. Hrvoje Draganić, dipl. ing. građ.
- **Vrijednost projekta:** 1.485.265,59 kuna
- **Razdoblje trajanja provedbe projekta:** 1. 4. 2018. do 31. 3. 2023. (5 godina)
- **Izvor financiranja:** Hrvatska zaklada za znanost (HRZZ) i djelomično sufinanciranje Građevinskog i arhitektonskog fakulteta Osijek; Uspostavni istraživački projekt: UIP-2017-05-7041

Opis projekta

Najveći se udio terorističkih napada događa uz primjenu improviziranih eksplozivnih naprava. Najčešći su ciljevi napada građevine od iznimne društvene i ekonomske važnosti jer njihovo uništavanje uzrokuje najveći strah među ljudima. Prometna infrastruktura također postaje zanimljiv cilj s obzirom na to da oštećivanje i uništavanje određenih prometnih dionica ili konstrukcija, kao što su nadvožnjaci i mostovi, može prouzročiti po-

teškoće u prometu i odsijecanje strateških točaka. Ne mogu svi mostovi duž visokovrijedne prometne dionice biti čuvani u slučaju iznenadnog napada. To bi bilo nepraktično i skupo pa inženjeri moraju poduzeti proračunske metode kako bi osigurali razinu otpornosti na eksplozivna djelovanja. Posljedično tomu, glavni je cilj istraživačkog projekta odrediti ponašanje i oštećenje najučestalijeg oblika stupa nadvožnjaka na hrvatskim cestama kada je eksploziv postavljen u automobil ispod nadvožnjaka. Prethodna istraživanja provedena na stupovima zgrada pokazuju vezu između kapaciteta nosivosti stupa na potresne sile i otpornosti na djelovanje eksplozije. Eksperimentalna se istraživanja provode u suradnji s Protueksplozijskom službom Ministarstva unutarnjih poslova te Hrvatskom vojskom koje osiguravaju eksploziv i stručno osoblje za rukovanje s eksplozivom, a eksperimenti se provode na vojnom poligonu. Sljedeći je cilj projekta razviti pouzdan i točan numerički model koji će se koristiti u daljnjim istraživanjima stupova. Bit će moguće numerički istra-

žiti stup mosta koji nije eksperimentalno ispitan. To je znatno sigurnije, jeftinije i brže nego eksperimentalno ispitivanje. Nakon ispitivanja tipovi oštećenja stupa i/ili oblici otkazivanja bit će katalogizirani, a u skladu s dobivenim podacima dat će se prijedlozi za moguća ojačanja stupova te buduće projektiranje. Eksperimentalni je program podijeljen u tri faze. Prva faza eksperimentalnog programa namijenjena je određivanju parametara eksplozije te

„OTPORNOST STUPOVA NADVOŽNJAKA NA DJELOVANJE EKSPLOZIJE“

uvježbavanju rukovanja mjernim uređajima. Mjerenja se sastoje od detoniranja prethodno određene količine eksploziva na zadanoj udaljenosti u odnosu na senzore tlaka te mjerenju tlakova vala eksplozije. Detoniranje dviju vrsta eksploziva, TNT i PEP500, na jednakim udaljenostima i s jednakim masama provelo se kako bi se odredila ekvivalencija plastičnog eksploziva u odnosu na TNT koji je standard. Druga faza eksperimentalnog programa na-

mijenjena je provjeri predložene metode ojačanja stupova. Eksperimentalno se ispitalo tri predložene metode ojačanja kako bi se dobio uvid u učinkovitost na povećanje otpornosti. Program sadrži ispitivanje mjerodavnog uzorka, armiranobetonske ploče bez ojačanja te ispitivanje triju predloženih ojačanja primijenjenih na referentnu AB ploču. Ploče su postavljene na čelični stol kojim se simuliraju rubni uvjeti te koji ima mogućnost ugradnje

dinamičkog pretvarača sila kako bi se tijekom ispitivanja mjerile dinamičke reakcije. Čelični je stol prethodno montažno izveden u radionici te u nekoliko dijelova dopremljen na poligon gdje je sastavljen. Naboj određene mase detoniran je na predviđenoj udaljenosti iznad ploče te su se tijekom ispitivanja mjerili tlakovi vala eksplozije, deformacije i ubrzanja ploče te dinamičke sile. Na temelju dobivenih rezultata procijenjena je učinkovitost metode ojačanja. Treća faza eksperimentalnog programa sadrži ispitivanje stupova nadvožnjaka. Odabrani stup nadvožnjaka ispitat će se na djelovanje određene količine eksploziva smještene na pretpostavljenoj udaljenosti od stupa. Eksperimentalni je uzorak stupa izveden u mjerilu 1: 3 jer kapacitet vojnog poligona ograničava raspoloživu količinu eksploziva koju je dopušteno detonirati te je u skladu s time smanjena količina naboja i veličina stupa. Sve su pripreme radnje provedene te očekujemo skoro smirivanje situacije oko pandemije COVID-19 virusa i uspješnu provedbu eksperimentalnog ispitivanja stupova.

- **Nositelj projekta:** Pravni fakultet Osijek
- **Voditelj projekta:** prof. dr. sc. Mirela Župan
- **Vrijednost projekta:** 616.065,84 kuna
- **Razdoblje trajanja provedbe projekta:** 3. 9. 2018. - 2. 9. 2022.
- **Izvor financiranja:** Hrvatska zaklada za znanost; Projekt DOK-2018-01

Opis projekta

Natječajima objavljenima u okviru programa "Razvoj karijera mladih istraživača - izobrazba novih doktora znanosti" omogućuje se znanstveno aktivnim mentorima koji se bave međunarodno i/ili nacionalno značajnom problematikom da u svoje znanstvene projekte uključe mlade istraživače doktorande koji žele sudjelovati u znanstveno-istraživačkom radu te usmjeriti svoju karijeru prema vrhunskoj znanosti. Programom je predviđeno financiranje bruto II plaće doktoranada, doktorskog studija te diseminacije priopćenjima na skupovima, s primarnim ciljem izrade doktorskog rada te usvajanja znanja o temeljnim postavkama znanstvenog rada i istraživanja. Programom se potiče jačanje mentorskih kapaciteta u hrvatskim znanstvenim ustanovama, prijenos, prihvaćanje i primjena novih znanja te se poboljšava kvaliteta poslijediplom-

skve izobrazbe i znanstvenog razvoja mladih istraživača. Redovitoj profesori Pravnoga fakulteta u Osijeku financiran je takav projekt, vezan uz projekt Jean Monnet katedru za prekogranično kretanje djeteta u EU (EUChild) No. 575451-EPP-1-2016-1-HR-EPPJMO-CHAIR kojim je bila voditeljica. Na Projektu ja zaposlena doktorandica Martina Drvenčić koja istražuje područje prekogranične zaštite ranjivih osoba, prije svega djece, s aspekta međunarodnog privatnog prava. Njezin istraživački plan, uz po- hadanje doktorskog studija Europskog prava, uključuje istraživački rad - suau-

torstvo i autorstvo znanstvenih radova, sudjelovanja na međunarodnim konferencijama te istraživačke boravke na institucijama u inozemstvu; uređivanje sveučilišne monografije; pripremu studenata za studentska natjecanja te sudjelovanje u istraživanjima mentora u okviru međunarodnih istraživačkih grupa. Iz istraživačkih aktivnosti doktorandice izdvaja se objava znanstvenog rada Cross-Border Removal and Retention of a Child - Croatian Practice and European Expectation u suautorstvu s mentoricom prof. dr. sc. Mirelom Župan i prof. Thaliom Kruger sa Sveučilišta u

Antwerpenu kod renomiranog izdavača International Journal of Law, Policy and the Family (SCOPUS, Q2) te samostalno objave u časopisu ECLIC Pravnog fakulteta u Osijeku, časopisu Sveučilišta u Veroni te Zborniku Pravnog fakulteta u Rijeci. Doktorandica je rezultate svojih istraživanja predstavljala u inozemstvu na sveučilištima u Liverpoolu, Veroni i Saarbückenu, ali i na konferencijama na sveučilištima u Osijeku i Rijeci te na skupu Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti. Istraživačke skupine mentora u kojima doktorandica sudjeluje međunarodni su konzorciji u okviru projekata Uprave za pravosuđe i potrošače Europske komisije - Facilitating Cross-Border Family Life: Towards a Common European Understanding (EUFam's II) 800780-JUST-JCOO-AG-2017 i Protection of Abducting Mothers in Return Proceedings: Intersection between Domestic Violence and Parental Child Abduction (POAM) 810373-REC-RDAP-GBV-AG-2017 te recentno započetom projektu koordinatora Pravnog fakulteta u Osijeku i voditeljice prof. dr. sc. Mirele Župan Time to Become Digital in Law (DIGin-

Law) EK-Erasmus+2020-1-HR01-KA226-HE-094693 financiranog u okviru programa Erasmus+. Sve aktivnosti doktorandice tematski se nadovezuju na doktorsku disertaciju koja obrađuje prekograničnu zaštitu djeteta u predmetima međunarodne građanskopravne otmiče djeteta. Doktorandica prikuplja i obrađuje sudsku praksu Europskog suda za ljudska prava, Suda pravde Europske unije i nacionalnu praksu sudova u Republici Hrvatskoj. Prikupljenu praksu obrađuje statistički te metodom indukcije i deskripcije. Fokus istraživanja primarno stavlja na postupanja sudskih i administrativnih tijela u Hrvatskoj, a polazi od hipoteze da postoji prostor za poboljšanje tih postupanja u skladu sa standardima postavljenima na globalnoj i europskoj razini. Istraživanje će svojim rezultatima uputiti na poteškoće u postupanju, ali i primjere dobre prakse. Rad će predstaviti sveobuhvatni prikaz teorije, cjelokupnog mozaika pravnih izvora te sudske prakse. Njegovi zaključci služiti će kao smjernice zakonodavcu za poboljšanje nacionalnih propisa i standarda postupanja.

GRAĐEVINSKI I ARHITEKTONSKI FAKULTET OSIJEK

PRAVNI FAKULTET OSIJEK

„PROJEKT RAZVOJA KARIJERA MLADIH ISTRAŽIVAČA - IZOBRAZBA NOVIH DOKTORA ZNANOSTI“

FAKULTET ZA DENTALNU MEDICINU I ZDRAVSTVO OSIJEK

- **Nositelj projekta:** Medicinski fakultet Sveučilišta u Rijeci
- **Voditeljica projekta:** izv. prof. dr. sc. Olga Cvijanović Pelozo
- **Suradnici na projektu Fakulteta za dentalnu medicinu i zdravstvo Osijek:** prof. dr. sc. Sonja Pezelj Ribarić, izv. prof. dr. sc. Davor Kuiš, doc. dr. sc. Željka Perić Kačarević i Marija Čandrić
- **Ukupna vrijednost projekta:** 1.078.400,00 kuna
- **Razdoblje provedbe projekta:** 22. 2. 2021. do 21. 2. 2025.
- **Izvor financiranja:** Hrvatska zaklada za znanost; Istraživački projekt: IP-2020-02-7875

Fiziološki proces cijeljenja kosti nakon ekstrakcije zuba uobičajeno ne rezultira optimalnim volumenom alveolarnog grebena potrebnog za implantoprotetsku rehabilitaciju. Svrha je augmentacijskih postupaka kreirati skelet koji će potpomoći stvaranje nove kosti čime se dobiva zadovoljavajući volumen alveolarne kosti potreban za ugradnju dentalnog implantata. Uspješnost augmentacijskih postupaka i implantoprotetske rehabilitacije ne ovisi samo o kliničkim vještinama te-

rapeuta već i o pravilnom odabiru i korištenju različitih biomaterijala.

Upravo je znanost o biomaterijalima jedna od najbrže rastućih disciplina u stomatologiji te je razvoj novih biomaterijala i poboljšanje postojećih svakako područje koje iziskuje istraživačku pozornost.

U natječajnom pozivu IP-2020-02 Hrvatske zaklade za znanost

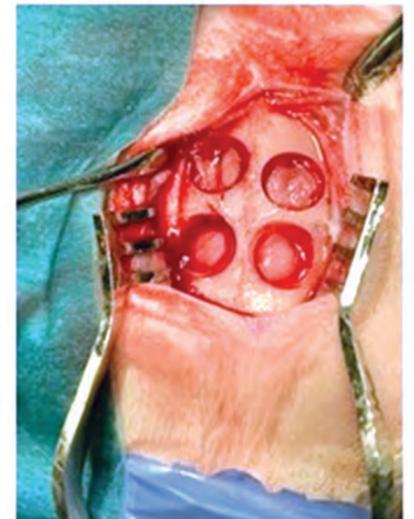
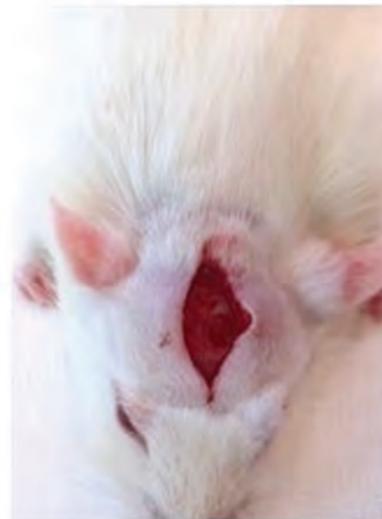
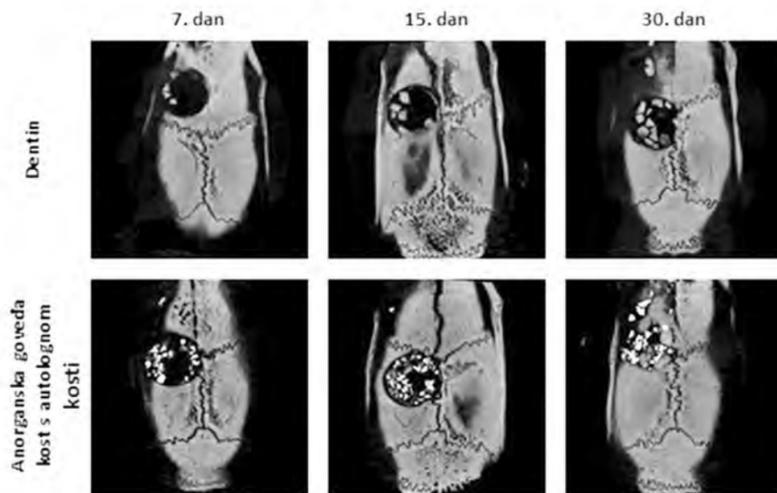
za financiranje prihvaćen projekt "Usporedba reparacijskog odgovora koštanog tkiva upotrebom dentina, ksenogenog biomaterijala i autologne kosti" (IP-2020-02-7875) koji je nastao u suradnji Medicinskog fakulteta i Fakulteta dentalne medicine Sveučilišta u Rijeci te Fakulteta za dentalnu medicinu i zdravstvo Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku.

Ukupna je vrijednost projekta 1.078.400,00 kuna, a razdoblje je provedbe projekta od 22. veljače 2021. do 21. veljače 2025. godine. Voditeljica je projekta izv. prof. dr. sc. Olga Cvijanović Pelozo, a suradnici su na projektu s Fakulteta za dentalnu medicinu i zdravstvo prof. dr. sc. Sonja Pezelj Ribarić, izv. prof. dr. sc. Davor Kuiš, doc. dr. sc. Željka Perić Kačarević i Ma-

rija Čandrić. Istraživanje voditeljice izv. prof. dr. sc. Olge Cvijanović Peloze izvest će se na animalnom modelu. Fokus je istraživanja analizirati i usporediti tkivni i sistemski odgovor životinje nakon augmentacije ksenogenim biomaterijalom s istim tkivnim i sistemskim odgovorom koji se javlja nakon primjene devitaliziranog dentina, čiste anorganske govede ko-

sti te anorganske govede kosti pomiješane s autolognom kosti. Molekulska biologija koštanog tkiva već je dugo prisutna u znanstvenoistraživačkom radu Medicinskog fakulteta Sveučilišta u Rijeci te predstavlja važnu sponu razvoja znanstvene djelatnosti Fakulteta za dentalnu medicinu i zdravstvo Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku.

„USPOREDBA REPARACIJSKOG ODGOVORA KOŠTANOG TKIVA UPOTREBOM DENTINA, KSENOGENOG BIOMATERIJALA I AUTOLOGNE KOSTI“

- **Nositelj projekta:** Filozofski fakultet Osijek
- **Voditeljica projekta:** doc. dr. sc. Sonja Novak
- **Trajanje projekta:** 5 godina (1. 2. 2021.-31. 1. 2026.)
- **Iznos financiranja:** 1.293.341,21 kuna
- **Izvor financiranja:** Hrvatska zaklada za znanost (HRZZ); Uspostavni istraživački projekt: UIP-2020-02-3695

Trenutačna se situacija u društvu na svim razinama - od lokalne do globalne - može opisati kao krizna - u gospodarskom, političkom, ekološkom, migracijskom i, naravno, zdravstvenom smislu. Štoviše, s obzirom na univerzalnost krize i njenu svevremenost u okviru povijesti ljudske vrste, fenomen je to koji se u svom najširem značenju i oblicima može promatrati i kao antropološka konstanta. Osim što je javna komunikacija u službenim i neslužbenim informativnim medijima koji manje-više objektivno bilježe svakodnevicu naše zbilje prožeta riječju "kriza", taj fenomen izvire i iz svijetova stvorenih u okviru književnih djela: u suvremenoj se književnosti tematiziraju disfunkcionalne obitelji (uključujući brak i ljubavne veze), propituje se funkcioniranje odnosa pojedinac - društvo, prikazuju se nedostaci političkih odnosno društvenih sustava... Upravo uslijed navedenih opservacija u veljači je 2020. godine Hrvatskoj zakladi za znanost i prijavljen uspostavni istraživački projekt UIP-2020-02-3695 "Analiza sustava u krizi i nove svijesti u književnosti 21. stoljeća" koji je Zaklada odlučila financijski i podržati. Projekt akronima ASKINS21 provodi istraživačka grupa koju čine

mlade znanstvenice s dviju osječkih sveučilišnih sastavnica u suradnji s mladom znanstvenicom sa zadarskog sveučilišnog odjela. Voditeljica je projekta doc. dr. sc. Sonja Novak, voditeljica Katedre za njemačku književnost Odsjeka za njemački jezik i književnost Filozofskog fakulteta Sveučilišta J. J. Strossmayera u Osijeku, a provodi ga u suradnji s doc. dr. sc. Katarinom Žeravicom s osječke Akademije za umjetnost i kulturu i doc. dr. sc. Marijanom Jeleč s Odjela za germanistiku Sveučilišta u Zadru. Jedan je od ciljeva projekta i širenje istraživačke grupe pa je tako u tijeku proces zapošljavanja doktoranda na matičnoj instituciji voditeljice. Provedba je projekta započela 1. veljače 2021. godine, a projektne će se aktivnosti provoditi do 31. siječnja 2026. godine za što je Hrvatska zaklada za znanost odobrila financiranje u iznosu nešto manjem od 1,3 milijuna kuna za petogodišnje razdoblje.

U sklopu projekta ASKINS21 analizira se suvremena književnost engleskog, njemačkog i hrvatskog govornog područja s posebnim naglaskom na sustave u krizi gdje su ti sustavi definirani kao mikro- i makrosociološke jedinice: obitelj, lokalna zajednica, grad, država, regija, planet. U istraživanju se polazi od pretpostavke da suvremena književnost ima dominantno subverzivan odnos prema krizi i sustavu u krizi te uočiti promjene u ljudskoj svijesti koja na pragu novog tisućljeća treba prihvatiti promjene koje dolaze

naglo i pomiču nam - i doslovce i figurativno - tlo pod nogama. Književnost je, naime, jedna od temeljnih aktivnosti koje omogućavaju ljudski razvoj; ona nas od malih nogu uči "bez učenja"; ona je refleksija našeg svijeta, prostor za ispunjavanje želja i idealiziranje, ali i lupa koja autorovim odabirom i usmjeravanjem na detalje postaje i prostor za kritiku, distanciranje, uočavanje problema, a počesto nudi i scenarije za njihovo rješavanje. Projektne aktivnosti obuhvaćaju intervjue sa suvremenim autorima njemačkog, engleskog i hrvatskog govornog područja, izradu korpusa književ-

nih djela napisanih navedenim trima jezicima od 2000. godine pa sve do danas te analizu odabranih reprezentativnih književnih djela. S obzirom na to da će se u istraživanju primijeniti i računalni program za kvalitativnu analizu sadržaja, projekt se smješta u područje digitalne humanistike. Aktualnost teme i velik geografski raspon istraživanja projektu daju globalni(ji) značaj čineći ga međunarodno kompetitivnim, a hrvatsku književnost komparativnim pristupom smješta rame uz rame svjetskoj književnosti. Književnost nije "samo fikcija", ona nas može mijenjati i može

nam olakšati snalaženje u nepoznatim situacijama i biti "ispušni ventil" - i za autore i za čitatelje, a blagotvornost njezina djelovanja na naše mentalno i fizičko zdravlje i znanstveno je dokazana. Stoga je važno proučiti upravo kako se književnost 21. stoljeća hvata ukoštac s različitim oblicima i fenomenima konstantne krize suvremenog društva i njegovih dijelova te vidjeti kako nam književnost može objasniti i/ili olakšati situacije u kojima se nalazimo. Projekt je interdisciplinarnog karaktera i usko povezuje znanost o književnosti s ostalim znanstvenim granama poput ekonomije,

političkih znanosti, sociologije i dr. te omogućuje geografsko, psihosocijalno i povijesno kontekstualiziranje fenomena krize koji se iz stvarnog svijeta prelijeva u književni. Uspostavom kritičkog dijaloga sa živom književnom praksom i produkcijom ima potencijal otkriti neke od važnih tekstova i autora današnjice, korak je k sustavnijem pregledu suvremene književnosti na velikim svjetskim jezicima, a također je doprinos znanosti o nacionalnoj književnosti jer pozornost posvećuje suvremenim autorima na hrvatskom jeziku i njihova djela stavlja uz bok velikim svjetskim književnostima.

FILOZOFSKI FAKULTET OSIJEK

„ANALIZA SUSTAVA U KRIZI I NOVE SVIJESTI U KNJIŽEVNOSTI 21. STOLJEĆA“

doc. dr. sc. Katarina Žeravica, suradnica, AUKOS

doc. dr. sc. Sonja Novak, voditeljica projekta, FFOS

doc. dr. sc. Marijana Jeleč, suradnica, UNIZD

MINISTAR ZNANOSTI I OBRAZOVANJA PROF. DR. SC. RADOVAN FUCHS U OBILASKU KAMPUSA S REKTOROM OSJEČKOG SVEUČILIŠTA PROF. DR. SC. VLADOM GUBERCEM

Nove investicije pred osječkim Sveučilištem

MINISTAR FUCHS: "ŽELIMO OSIGURATI MOGUĆNOST DA SE IZ SVAKE PREDAVAONICE MOGU UŽIVO PRENOSITI PREDAVANJA, DA BUDU INTERAKTIVNA. OČEKUJEM DA ĆE NAM REKTOR GUBERAC POMOĆI DA TO NAPRAVIMO U BUDUĆNOSTI I NA OSJEČKOM SVEUČILIŠTU JER OVA JE UPRAVA SVE PROJEKTE ZAVRŠILA NA VRIJEME."

Sveučilište Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku veći dio svojih razvojnih i infrastrukturnih projekata usmjerava prema prostoru Sveučilišnog kampusa koji je već sad dom dijela osječkih fakulteta, ali i životni prostor velikog broja studenata koji se u Osijeku slijevaju iz cijele Hrvatske, ali i iz inozemstva. Pred samim je završetkom, odnosno pred opremanjem još jedna velika investicija - studentski paviljon koji će osigurati novih 800 mjesta za studente. Ta je investicija ujedno bila i povod za posjet prof. dr. sc. Radovana Fuchsa, ministra znanosti i obrazovanja, koji je s domaćinom prof. dr. sc. Vladom Gubercom, rektorom Sveučilišta u Osijeku, obišao novu zgradu koja bi od jeseni trebala postati dom za novih 800 studenata.

Pravo europsko sveučilište

"Sveučilište u Osijeku jedno je od mlađih sveučilišta u Republici Hrvatskoj. Ono je od 1995. godine bilježilo nevjerojatan rast ne samo u akademskim strukturama nego i u infrastrukturu. To što danas Sveučilište u Osijeku jest, za svaku je pohvalu i daje dojam pravog europskog sveučilišta" - izjavio je ministar Fuchs pri posjetu i obilasku novoga studentskog doma. Ovaj studentski paviljon najveći je na prostoru Hrvatske, odnosno ne postoji drugi paviljon koji u jednoj zgradi ima 800 kreveta. Građen u skladu sa suvremenim tehnologija-

ma izgradnje, prema standardima održivog razvitka, a studentima će osigurati sve što im je potrebno za svakodnevni život i učenje.

Skorim otvorenjem tog paviljona broj ležaja porast će sa 700 na ukupno 1 500 što je znatan korak naprijed za kvalitetu studentskog života. "Ova je investicija vrijedna 191 milijun kuna od čega je Vlada Republike Hrvatske osigurala 17 milijuna kuna, na čemu smo zahvalni. Očekujemo da ćemo najesen prerezati vrpce, odnosno useliti studente u dom. Stariji dom i novi dom povezani su zračnim tunelom te očekujemo da će ove dvije zgrade funkcionirati kao studentski grad. Razgovarali smo i o novim velikim investicijama koje su važne za Sveučilište, ali i za Osijek kao grad" - naglasio je rektor Guberac.

Dovršetak knjižnice i novi projekti

Jedna od tih investicija dovršetak je izgradnje zgrade Sveučilišne knjižnice koja stoji u istom stanju već dulje vrijeme. Ministarstvo znanosti i obrazovanja već ima pripremljenu financijsku konstrukciju. Unutrašnjost i računalna oprema najvjerojatnije će se osigurati Nacionalnim planom obnove i oporavka. Osigurana su značajna sredstva, a Ministarstvo znanosti pripremiло je programe kojima je za razvojne projekte na hrvatskim sveučilištima osigurano 7,5 milijardi kuna od čega se 650 milijuna odnosi na digitalizaciju.

"Želimo da sva sveučilišta u Hrvatskoj budu opremljena kako nas u budućnosti više ne bi iznenadile izvanredne situacije poput ove koja se dogodila zbog pandemije COVID-19. Među ostalim želi-

mo osigurati i mogućnost da se iz svake predavaonice mogu uživo prenositi predavanja, da budu interaktivna. Nadam se da neće trebati na ovaj način, ali bit ćemo spremni. Očekujem da će nam rektor Guberac pomoći da to napravimo u budućnosti i na osječkom Sveučilištu jer ova je uprava sve projekte završila na vrijeme" - istaknuo je ministar Fuchs.

Planirana sredstva iz ranijeg modela financiranja za zgradu knjižnice više ne postoje te je osječko Sveučilište moralo krenuti prema europskim fondovima. "Sama knjižnica ne pripada STEM po-

druću, ali smo odlučili da ovdje integriramo i znanstveno-istraživačke centre koji pripadaju STEM području. Dobili smo jamstva da će iz fonda Slavonija, Baranja i Zapadni Srijem biti izdvojena sredstva i za završetak same knjižnice. Na listi smo prioriteta i nadamo se da ćemo u idućih nekoliko godina završiti i tu investiciju" - zaključio je rektor. Investicija dovršetka zgrade Sveučilišne knjižnice vrijedna je 120 milijuna kuna, a uz taj i planirane projekte sveučilišno središte postaje jedno od ključnih mjesta novih investicija u Osijeku i regiji.

INVESTICIJE 'TEŠKE' VIŠE OD MILIJARDU KUNA

● Ranije je u Kampus uloženo 500 milijuna kuna MZOŠ-a kroz kredit odobren Sveučilištu. Slijedio je 191 milijun kuna za novi studentski paviljon te 120 milijuna kuna za Sveučilišnu knjižnicu. U planu je 240 milijuna kuna investicije za ZICER (Znanstveno-istraživački centar elektrotehnike i računarstva). Dosadašnje investicije koje su pred početkom u osječki Sveučilišni kampus dovele su više od milijardu kuna investicija, dok sljedeći razvojni projekti, poput zgrade PTF-a i Pravnoga fakulteta, tek slijede.

GUBERAC: PRAVI SVEUČILIŠNI GRAD

● "Slijedi nam izrada projektne dokumentacije za Prehrambeno-tehnološki fakultet te Pravni fakultet. Nedavno smo odabrali idejni projekt za ZICER - Znanstveno-istraživački centar elektronike i računarstva kojem je nositelj također Sveučilište. Tim će projektom koordinirati FERIT uz stručnu pomoć Sveučilišta, a vrijednost mu je 240 milijuna kuna. Postoje i fakulteti koji imaju potrebu za povećanjem nastavnih kapaciteta, odnosno za dodatnim predavaonicama i praktikumima. Kineziološki fakultet jedini je fakultet koji nema svoj prostor. Sve te projekte planiramo realizirati u idućih nekoliko godina kroz strukturne fondove. Kao Republika Hrvatska dio smo grupe zemalja EU 13 koje nastoje povećati svoj standard u svim segmentima. Postoje posebni izvori sredstava koji će nam osigurati izgradnju infrastrukture. Plan je da, uz izuzetak Filozofskoga fakulteta, Kampus obuhvati sve naše sastavnice. Na površini od 22 hektara, uz studentske domove i paviljone, to bi bio pravi sveučilišni grad" - istaknuo je rektor Guberac.

JEZIK U ERI INTEGRACIJE ČOVJEKA I TEHNOLOGIJE:

SKUPINA ISTRAŽIVAČA IZ CIJELOGA SVIJETA PREDVIĐA DA ĆE NOVE TEHNOLOGIJE PROMIJENITI JEZIK I KOMUNIKACIJU

Gordana LESINGER

Na pomolu je „era integracije čovjeka i tehnologije“, doba u kojem će tehnologija biti integrirana s ljudskim osjetilima, a ne, kao dosad, ograničena na mobilne uređaje. To znači da će se hardver iz ruku premjestiti na oči i u uši. Pametne naočale i slušalice prevodit će riječi drugih osoba tako da će se doimati kao da s vama razgovaraju na vašem jeziku. No tehnološka rješenja neće samo posredovati u onome što vidimo, čujemo i govorimo u stvarnome vremenu - ona će također s nama voditi sve složenije razgovore. U sklopu novoosnovane mreže „Jezik u eri integracije čovjeka i tehnologije“ (engl. Language in the Human-Machine Era, LITHME), koja povezuje stručnjake iz pedeset i dviju zemalja, istražuje se na koji bi način takav tehnološki napredak mogao promijeniti svakodnevnu komunikaciju, a u konačnici i sam jezik. Kao prvi važan korak na tom putu, LITHME je objavio izvještaj s otvorenim pristupom u kojem se objedinjuju uvidi desetaka stručnjaka iz područja jezične tehnologije i lingvistike. „LITHME je usmjeren na budućnost. Proučavamo nove tehnologije koje će promijeniti način na koji se služimo jezikom - način na koji razgovaramo, pronalazimo informacije i komuniciramo s računalima“, kaže Dave Sayers s finskog Sveučilišta u Jyväskyläu, voditelj toga projekta.

Na temelju onoga što se trenutačno može predviđjeti u razvoju tehnologije, najavljuju se dvije skore promjene u ljudskoj komunikaciji: razgovor pomoću tehnologije i razgovor s tehnologijom. Prvo podrazumijeva da će nosivi uređaji aktivno sudjelovati u razgovorima. „Uskoro nećemo više gledati u mobitel koji držimo u rukama, nego će nam se te informacije pojavljivati pred očima iz minijaturnih okulara. U kombinaciji s novim pametnim slušalicama vidjet ćemo i čuti dodatne informacije o svijetu oko sebe, primjerice, dobit ćemo upute tijekom putovanja ili naprednije sadržaje poput automatskog prijevoda osoba koje govore drugim jezicima. Jednako tako, dok mi budemo govorili, naše će se riječi pojačavati, objašnjavati, prevoditi i titlati, a drugi će to vidjeti i čuti u svojim dodatcima za oči i uši“, objašnjava Sayers. „Razgovarat ćemo s chatbotovima na ekranima kao i s realističnim likovima u virtualnoj stvarnosti nove generacije. Oni će biti daleko pametniji od današnjih chatbotova, sposobni za složene razgovore i pomagat će nam razmišljati o problemima, raspravljati s nama o planovima, tješiti nas u razočaranjima i s nama slaviti uspjehe“, navodi Sayers te dodaje: „Sve će to imati vrlo velike posljedice po jezik.“ Što će te promjene u komunikaciji značiti za način na koji se ljudi poistovjećuju s određenim jezikom ili se izmjenjuju u razgovoru? Kako će utjecati na način na koji učimo jezike i

prevodimo tekstove ili na način pisanja i tumačenja zakona? Može li veliko oslanjanje na jezične tehnologije u stvarnom vremenu promijeniti strukturu jezika? Dugoročno, bi li napredak u sučeljima između mozga i stroja mogao nadopuniti ili čak zamijeniti jezik? To su neka od pitanja kojima se bavi LITHME.

Jedinstvena suradnja lingvisti i tehnologa

Četverogodišnji projekt umrežavanja, koji financira Europska suradnja u znanosti i tehnologiji (European Cooperation in Science and Technology, COST), započeo je u listopadu 2020. i trenutačno povezuje članove iz svih 27 država EU-a te još 25 zemalja sa svih kontinenata. LITHME nastoji premostiti jaz između lingvisti i tehnoloških stručnjaka kako bi ovi prvi mogli imati koristi od boljeg predviđanja razvoja tehnologije, a drugi od boljeg razumijevanja mogućih jezičnih i društvenih posljedica novih tehnologija. Na projektu radi osam radnih skupina: Računalna lingvistika, Jezik i pravo, Jezična prava, Raznolikost, vitalnost i ugroženost jezika, Učenje i poučavanje jezika, Jezične ideologije, uvjerenja i stavovi, Jezični rad i jezični stručnjaci te Jezične promjene. Članovi svih radnih skupina pridonijeli su izradi izvještaja o razvoju novih teh-

nologija pod naslovom „Era integracije čovjeka i tehnologije“ koje je objavljeno 19. svibnja 2021. U izvještaju se opisuje trenutačno stanje i moguće buduće putanje razvoja jezičnih tehnologija za različite načine upotrebe jezika: pisani, govorni, haptički i znakovni. Svatlana Höhn (Sveučilište u Luksemburgu), zamjenica voditelja projekta LITHME, koautorica i urednica izvještaja, navodi da je izvještaj plod jedinstvene suradnje. „LITHME okuplja stručnjake koji se bave jezikom iz različitih perspektiva, a koji inače izravno ne surađuju. Prve rezultate razmjene njihovih ideja vidimo u ovom izvještaju koji donosi prognozu za budućnost: uspjeli smo objediniti različita mišljenja i činjenice u jedan dokument koji su izradili znanstvenici koji inače nikada ne rade zajedno na jednoj publikaciji. Pomaže nam to što učimo jedni od drugih, od drugih struka.“

Tehnologija neće napredovati jednako za sve jezike

Riječ je o stručnom, ali na pristupačan način napisanom izvještaju namijenjenom jezičnim i tehnološkim stručnjacima te donositeljima odluka i široj javnosti. „Pokazujemo da će niz novih tehnologija uskoro transformirati način na koji koristimo jezik. Govorimo o softveru

na kojem se taj napredak temelji kao i u uređajima kao što su naočale za proširenu stvarnost i imerzivni sustavi virtualne stvarnosti. Nadamo se da ćemo dati jasnu sliku o tome kako će sve to zajedno dovesti do velike promjene u načinu na koji komuniciramo“, kaže Dave Sayers koji je također koautor i jedan od urednika izvještaja. No te uzbudljive mogućnosti prate i određeni izazovi. U izvještaju su izdvojena ključna pitanja kao što su nejednakost pristupa tehnologijama, privatnost i sigurnost te novi oblici prevara i kriminala. Izvještaj „Era integracije čovjeka i tehnologije“ dostupan je na poveznici: <https://lithme.eu/wp-content/uploads/2021/05/The-dawn-of-the-human-machine-era-a-forecast-report-2021-final.pdf>. Izvještaj je izradilo 45 znanstvenika, a uredili su ga voditelj COST mreže LITHME Dave Sayers (Sveučilište u Jyväskyläu, Finska), zamjenica voditelja Svatlana Höhn (Sveučilište u Luksemburgu) i voditelj radne skupine za računalnu lingvistiku Rui Sousa Silva (Sveučilište u Portu, Portugal).

Doznajte više o aktivnostima COST mreže LITHME:

<https://lithme.eu>.

Kontakt-osobe COST mreže

LITHME za Hrvatsku:

Marija Omazić, Filozofski fakultet, Sveučilište Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku, Nataša Pavlović, Filozofski fakultet, Sveučilište u Zagrebu

TEMA BROJA

Lidija GETTO

KULTURA ZNANOSTI bila je tema osamnaestog po redu Festivala znanosti koji je održan od 10. do 15. svibnja ove godine u dvadesetak gradova u Republici Hrvatskoj. U prošlih godinu dana znanstvenici i znanstvene teme bili su prisutniji u medijima više nego ranije.

Unatoč pandemiji, teme koje su se bavile kulturom znanosti iz različitih aspekata, u gotovo svim područjima znanosti, pobudile su pozornost studenata, ali i učenika u osnovnim i srednjim školama te djece predškolske dobi.

U pripremi Festivala znanosti

Festival znanosti

sti na osječkom Sveučilištu sudjelovalo je više od pet stotina djelatnika i studenata koji su u suradnji s nekoliko osnovnih i srednjih škola te dječjih vrtića pripremili oko dvije stotine festivalskih aktivnosti.

U radu Festivala sudjelovale su gotovo sve sastavnice osječkog Sveučilišta, točnije njih petnaest. U nastavku donosimo pregled najzanimljivijih događanja ovogodišnjeg Festivala znanosti osječkog Sveučilišta.

Kao i prethodnih godina, Služba za međunarodnu suradnju Sveučilišta u Osijeku sudjelovala je u koordinaciji aktivnosti te im ovim putem, kao i svim sudionicima, u ime Odbora Festivala znanosti i u ime Uprave Sveučilišta u Osijeku najiskrenije zahvaljujemo.

	Područje / sastavnica	predavanja	radionice	izložbe	poster	ostalo	broj aktivnosti	broj sudionika
STEM PODRUČJE								
1	Fakultet agrobiotehničkih znanosti	5	17	3	14	7	46	183
2	Građevinski i arhitektonski fakultet	3	10		7		20	37
3	Prehrambeno-tehnološki fakultet	2	1		1		4	9
4	Medicinski fakultet	4	6		6		17	54
5	Fakultet za dentalnu medicinu i zdravstvo	5	3		20		28	75
6	Fakultet elektrotehnike, računarstva i informacijskih tehnologija	2			4		6	14
7	Odjel za biologiju	3	2		2		7	14
8	Odjel za matematiku		2		1		3	7
9	Odjel za kemiju	4	4		1		9	33
DH PODRUČJE								
10	Ekonomski fakultet	2	1		2		5	9
11	Kineziološki fakultet	1			2		3	9
12	Fakultet za odgojne i obrazovne znanosti	4	4		4		12	20
13	Filozofski fakultet	4	7		4		15	26
14	Pravni fakultet	10	5		1		16	28
UMJETNIČKO PODRUČJE								
15	Akademija za umjetnost i kulturu	3	2		1		6	10
		52	64	3	70	7	196	528

Odjel za kemiju

Valentina NOVAČKI, Marija JOZANOVIĆ

Odjel za kemiju na ovogodišnjem virtualnom Festivalu znanosti učenicima srednjih i osnovnih škola kao i svim ostalim zainteresiranim nastojao je na zanimljiv način prikazati prozretost kemije kroz svakodnevni život. Kemija je prisutna svuda oko nas. Čak i u povijesti kemija i kultura međusobno su se prožimale - od otkrića vatre, koje je neposredno dovelo do napretka civilizacije, pa sve do korištenja kemije u mnogim vidovima umjetnosti i glazbe. Sudionici su Festivala mogli naučiti ponešto o bakterijama i njihovoj primjeni u umjetnosti i kulturi na predavanju "Jedina kultura koju neki ljudi imaju je bakterijska" ili su pak mo-

gli naučiti ponešto zanimljivo o pigmentima i umjetničkim djelima uz predavanja "Pigmenti i njihova primjena kroz povijest" i "Analiza boja umjetničkih djela". Ponešto o procesu, kemiji i povijesti fotografije sudionici su mogli naučiti na predavanju "Fotokemija-kemija fotografije". Posterom "Glazba u kemijskoj formuli proteina" vizualno je kemija povezana s glazbenom umjetnosti. Ako su pak sudionici bili zainteresirani, mogli

su sudjelovati, a kasnije i pogledati (YouTube kanal Odjela za kemiju), u laboratorijskim vježbama radionicom "Kemija na nesvakodnevni način". Radionice za učenike osnovnih škola "Kemija kroz pokuse 1" i "Kemija kroz pokuse 2" održane su u Centru za pružanje usluga u zajednici Klasje. Navedene su radionice pomoću zanimljivih pokusa pojednostavile opće kemijske pojmove i približile ih učenicima osnovnih škola.

Odjel za matematiku

Snježana MAJSTOROVIĆ

Na ovogodišnjem Festivalu znanosti Odjel za matematiku sudjelovao je s dvjema radionicama i jednom poster-predstavom. Djeca predškolske dobi i nižih razreda osnovnih škola imala su priliku uživati u sastavljanju tangram figura u kreativnoj radionici naslovljenoj "Tangram - drevna kineska matematička slagalica" koja se održala 12. svibnja 2021. pod vodstvom docentice Ivane Kuzmanović Ivičić i suradnice Mateje Puvače, obje zaposlenice Odjela za matematiku u Osijeku. Tangram je jedna od najstarijih i najpoznatijih slagalica koja se sastoji od sedam standardnih dijelova (pet jednakokranih pravokutnih trokuta, jednog kvadrata i jednog paralelograma) koji se dobivaju rezanjem kvadrata.

Tradicionalan zadatak tangram slagalice jest sastavljanje unaprijed zadanih figura poštujući unaprijed zadana pravila. Istoga dana održana je druga radionica namijenjena učenicima viših razreda osnovnih škola te prvih razreda srednjih škola naslovljena "Platonova tijela pomoću modularnog origamija". Origami je tradicionalna japanska vještina kreiranja modela od papira njegovim savijanjem. Neki od vrlo lijepih modela koji se tako mogu izradivati jesu Platonova tijela, odnosno pravilni poliedri. Radionicu su vodile docentice Odjela za matematiku Ivana Kuzmanović Ivičić i Suzana Miodragović. Podijelile su učenike u skupine te im pomogle izraditi nekoliko poliedara tehnikom modularnog origamija. Za vrijeme trajanja Festivala znanosti 2021. hodnik Odjela za matematiku uljepšavao je poster Leonharda Eulera, jednog od najvećih matematiča-

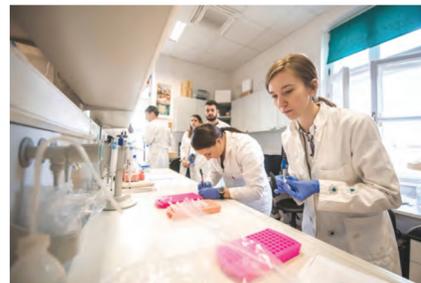
ra svojega doba. Posjetitelji Odjela za matematiku imali su priliku vidjeti Eulerovo otkriće da bar tri karakteristične točke trokuta leže na pravcu koji je danas poznat kao Eulerov pravac. Poster je upućivao i na primjenu tog pravca u svakodnevnom životu, a autorice su tog zanimljivog uratka profesorice matematike i fizike Zvezdana Jurić (Ugostiteljsko-turistička škola Osijek) i Snježana Bošnjak (Elektrotehnička i prometna škola Osijek) te izvanredni profesor na Građevinskom i arhitektonskom fakultetu u Osijeku Aleksandar Jurić.

TEMA BROJA: FESTIVAL ZNANOSTI 2021.

KULTURA ZNANOSTI – pogled biologa

Tanja ŽUNA PFEIFFER

Kao i prethodnih godina, nastavnici i suradnici Odjela za biologiju Sveučilišta u Osijeku sudjelovali su u manifestaciji Festival znanosti. Tijekom trajanja održali su nekoliko zanimljivih predavanja i radionica.

Prof. dr. sc. Branimir K. Hackenberger održao je mrežno predavanje naslovljeno "Kultura istraživanja i skepticizam 21. stoljeća". Izlaganjem je obuhvatio neke od ključnih pitanja glede prošlosti, sadašnjosti i budućnosti kulture znanstvenog istraživanja, utjecaja novih tehnologija i kulturnih paradigmi na razvoj znanosti i znanstveni skepticizam, a dotaknuo se i pitanja etičnosti i morala u znanstvenim istraživanjima. Predavanje je bilo proračeno prezentacijom i brojnim primjerima iz biologije. Predavanje na daljinu naslovljeno "Kulturama do održive poljoprivrede" održala je i asistentica Marija Kovačević. Sudionicima je približila pojam održive poljoprivrede, a posebno je naglasak dala na važnost održavanja biološke raznolikosti organizama tla u agroekosustavima. Naime, organizmi tla (gujavice, enhitreje, skoku-

ni i dr.) zajedno igraju ključnu ulogu u održavanju plodnosti i funkcionalnosti tla, a poznati su i kao bioindikatori zagađenosti tla. Budući da u sklopu doktorskog istraživanja proučava utjecaj pesticida i drugih zagadivača na neke organizme tla, u svojem je predavanju dala i uvid u njihov uzgoj u laboratoriju te istaknula njihovu važnost u ekotoksikološkim istraživanjima. Učenicima osnovnoškolske dobi zanimljivo predavanje na daljinu pod naslovom "I ja mogu biti znanstvenik!" održala je suradnica Nikolina Sabo. Učenicima je pojasnila čime se znanstvenici bave i uputila na važnost razvoja metoda i postupaka u potrazi za znanjem. Potaknu-

la je učenike na uključivanje u istraživački rad kroz građanske znanstvene projekte, a videoatratkom s primjerom provedenog jednog eksperimenta provedenog na Zavodu za biokemiju i ekofiziologiju biljaka približila im kamenu prikupljenom uz obalu rijeke Drave, naučili razlikovati skupine mikrofiti, detaljnije upoznali pojedine vrste i nacrtali ih, a crteže su ponijeli u školu gdje će i ostalim učenicima moći predstaviti naučeno. Zbog specifične epidemiološke situacije, većina aktivnosti provedena je na daljinu. Međutim, sudionici su pokazali veliki interes i nakratko zavirili u svijet biologa i istraživanja kojima se bave.

ce polaznici su istražili značajke osnovnih tipova diskretnih modela dinamike populacija te njihove parametre. Nadalje, proučili su značajke matematičkog modela predator – plijen te samostalno izradili nekoliko simulacija dinamike populacija vrsta povezanih kroz hranidbene interakcije.

AKADEMIJA ZA UMJETNOST I KULTURU U OSIJEKU

N. VIDAKOVIĆ

U okviru osječkoga dijela programa 18. Festivala znanosti, II. svibnja u prostorijama Akademije za umjetnost i kulturu u Osijeku organizirani su zanimljivo predavanje i radionica na temu "I znanstvenici se plaše javnog nastupa, zar ne?". Održao ih je Tomislav Levak, asistent s Odsjeka za kulturu, medije i menadžment i Akademije koji na preddiplomskom i diplomskom studiju sudjeluje u izvedbi nekoliko kolegija vezanih uz komunikaciju, javni nastup i govor, a već desetak godina aktivno organizira i drži i izvannastavna predavanja i edukacije iz navedenih područja. "U proteklih nekoliko godina popularizaciji znanosti u Hrvatskoj, a tako i na našem Sveučilištu, s pravom se pridaje sve više pozornosti i važnosti. Postoji više načina za popularizaciju znanstvenih saznanja, otkrića i sadržaja, a jedan od najzanimljivijih i najboljih svakako je javno istupanje pred različitim publikom. Mnogi znanstveni stručnjaci i suradnici, zbog

prirode svojega posla i zvanja – osim, naravno, onih koji rade u nastavi i bave se odnosima i kontaktima s javnošću – nemaju mnogo prigode za javne nastupe, osim na, primjerice, znanstvenim konferencijama, skupovima i simpozijima. Stoga se ta društvena skupina često i više nego neke druge mora suočavati s klasičnim preprekama i mogućim problemima poput treme, straha od javnog nastupa i sličnoga", pojasnio je Levak zašto se odlučio za tu tematiku. Kombinirajući teorijske postavke i praktične primjere kao i svoja bogata iskustva i znanja iz dugogodišnjeg bavljenja novinarstvom, odnosima s javnošću i javnim nastupima, Levak je objasnio razliku između dobre i loše komunikacije, kako se kvalitetno pripremiti za javni nastup, kako jasno i koncizno predočiti ponekad i prilično složene (znanstvene) pojmove te na koji se način mogu preskočiti ranije navedene prepreke i poteškoće. Okupljeni studenti i građani dobili su mnoge korisne savjete i upute kako se boriti protiv treme i straha od javnog nastupa, osobito kada su u auli Rektorata sukladno epidemiološkim preporukama,

Dario PINTAR

MEDICINSKI FAKULTET OSIJEK

Medicinski fakultet Osijek sudjelovao je na Festivalu znanosti 2021. godine s ukupno 16 aktivnosti koje su uključivale radionice, posterske prezentacije i predavanja. Radionice su održane u vrtićkim i školskim dvorišnim prostorima sukladno epidemiološkim preporukama te virtualno putem digitalnih kanala. Posteri su bili izloženi u priremi zemlju Medicinskog fakulteta Osijek. Predavanja su održana u auli Rektorata sukladno epidemiološkim preporukama,

snimljena su i bit će dostupna u mrežnoj inačici na društvenim mrežama i mrežnoj stranici Medicinskoga fakulteta Osijek. Prof. dr. sc. Marija Heffer održala je predavanje naslovljeno "Znanstvena istina i dodatci prehrani", sa zaključcima o neopravdanosti primjene većine dodataka prehrani uz izuzetak multivitaminikih tableta koje sadržavaju propisane dnevne doze vitamina i minerala za smanjenje rizika od pojave karcinoma i trajanja infektivnih bolesti. Prof. dr. sc. Ines Drenjančević održala je predavanje naslovljeno "Smijemo li sve što možemo? Etičnost u biomedicini-

skim istraživanjima" u kojem su istaknute temeljne odrednice etičnosti u biomedicinskim istraživanjima uz kratak povijesni pregled i prezentaciju kontroverznih slučajeva u biomedicinskim istraživanjima. Ima li biomedicinsko istraživanje granice i koje su? Tko ih postavlja i što znače za našu ljudskost? Dorian Laslo, student 5. godine medicine, uz mentorstvo doc. dr. sc. Ivana Miškulina i prof. dr. sc. Maje Miškulin održao je predavanje "Cijepljenje: problemi u komunikaciji" u kojem je istaknut problem cijepljenja iz perspektive dobre, odnosno loše komunikacije zagovornika i protivnika cijepljenja.

FAKULTET ZA DENTALNU MEDICINU I ZDRAVSTVO OSIJEK

Katarina KERETA

Fakultet za dentalnu medicinu i zdravstvo Osijek uključio se u provedbu Festivala znanosti brojnim aktivnostima nastavnika i studenata na lokacijama Fakulteta u Osijeku, Orahovici, Novom Gradskom i Slavonskom Brodu. U Orahovici je za studente održana radionica "Očuvanje tjelesne kulture". Cilj je radionice bio očuvati vrijednosti tjelesne kulture i potaknuti studente da tjelesnu aktivnost uvrste u svakodnevni život kako bi očuvali te poboljšali svoje zdravlje. Za studente je održano predavanje "Kultura pranja ruku – potreba ili nužda". Cilj predavanja bio je upoznati studente s povijesti pranja ruku, istaknuti važnost pranja ruku zdravstvenih djelatnika, pokazati korake higijenskog pranja ruku, povezati važnost pranja ruku s današnjom epidemijom koronavirusa te naglasiti da je pranje ruku postalo neizostavno u općoj kulturi i stilu života pojedinca od njegove najranije dobi. U dvorištu je Fakulteta tijekom Festivala održana radionica "Pripadaju li mikroorganizmi kulturi znanosti?". Ta je radionica inspirirana problemom razvoja rezistencije bakterija prema antibioticima, a ciljevi su bili prikazati makromorfologiju bakterijskih kultura iz laboratorija iz usne šupljine, mikroskopirati najčešće uzročnike infekcija usne šupljine te inter-

pretacija rezultata testiranja različitih bakterijskih sojeva na antibiotike (očitanje antibiograma). Za studente je održano mrežno predavanje "Kultura ponašanja u znanosti – PLAGIJAT". Izloženo je da postoje mnogi znanstveni radovi koji se temelje na istim načelima, istim metodama istraživanja, čak i istim eksperimentima, no rezultat je nedvojbeno originalan. Za učenike srednje medicinske škole održano je predavanje "Izazovi u znanosti u sestriinstvu". Moderno je sestriinstvo sveobuhvatna aktivnost koja osim skrbi o pacijentu uključuje niz djelovanja u smislu

stalnog unaprjeđenja vlastitih spoznaja kao i primjene novih znanstvenih i praktičnih vještina u domeni sestriinstva. U dvorištu Fakulteta za dentalnu medicinu i zdravstvo u Osijeku te u dvorištu Fakulteta u Orahovici za vrijeme trajanja cijelog Festivala bili su izloženi posteri koje su izradili studenti i nastavnici Fakulteta, a koji su namijenjeni našim studentima, učenicima osnovnih i srednjih škola te građanstvu. U Slavonskom Brodu i Novom Gradskom održano je nekoliko aktivnosti, među ostalim i radionica "Znanstveno pretraživanje" te predavanje "Znanstvena znatiželja".

FAKULTET AGROBIOTEHNIČKIH ZNANOSTI OSIJEK

Boris LUKIĆ

U okviru 18. Festivala znanosti tradicionalno su održani "Dani otvorenih vrata Fakulteta agrobiotehničkih znanosti" 13. i 14. travnja 2021. godine. Dekan prof. dr. sc. Krunoslav Zmaić uz prodekan, prof. dr. sc. Zvonka Antunovića, prof. dr. sc. Zdenka Lončarića, prodekanicu prof. dr. sc. Vlatku Rozman i prodekanu izv. prof. dr. sc. Tomislava Vinkovića pred najmlađim je gostima svečano otvorio ovogodišnji festival. Ove je godine uslijed epidemiološke situacije u svijetu i Hrvatskoj, u odnosu na prethodne, festival organiziran u značajno skromnijem obujmu s manje aktivnosti i posjetitelja, međutim to nije spriječilo djelatnike fakulteta da organiziraju festival uz pridržavanje mjera sigurnosti. Kao i inače, glavni je cilj tog događaja bio približiti znanstveni rad Fakulteta agrobiotehničkih znanosti široj javnosti kao i motivirati djecu, školare, srednjoškolske i studente za stjecanje novih znanja i istraživački rad. Ove je godine sudjelovalo približno 200 učenika iz deset osnovnih škola te 40 učenika iz dviju srednjih škola, dok su im na raspolaganju bile dostupne radionice, predavanja te izložbe postera sa sljedećim temama:

Apstraktno slikarstvo u kemijskom laboratoriju, Konj – nadahnuće u kulturi, umjetnosti i znanosti, Apikultura, Sat kulture, COOL-tura znanosti, Konji i kultura življenja, Kulture mikroorganizama, Bonton

u laboratoriju, Kultura uzgoja divljaka, Žive li još praživotinje, Kultura očuvanja plodnosti tla, Poljoprivreda – nekad i danas, Što nam korijen može reći, Složimo slike od zmatih kultura i brojne druge.

GRAĐEVINSKI I ARHITEKTONSKI FAKULTET OSIJEK

Ivan KRAUS

U okviru ovogodišnjeg Festivala znanosti na Građevinskom i arhitektonskom fakultetu Osijek organizirana su tri predavanja, devet radionica i sedam posterskih prezentacija. Polaznici su predavanja imali priliku slušati o prednostima i manama korištenja ukrasa na pročeljima zgrada, o korištenju energije vode te o osnovama građenja i armiranja betonskih konstrukcija. Posteri su predstavljena kultura

recikliranja građevinskih materijala, razvoj i primjena armiranog tla te su, među ostalim, predstavljena i nova znanja o građenju kuća najblijem zemljom. Radionice su izazvale posebno velik interes. U okviru radionica učenici osnovnih škola upoznali su se s primjenom brojeva drevnih civilizacija, praćenjem kvalitete tijekom procesa građenja te jednostavnim metodama ispitivanja nosivosti mostova. Karolina d. o. o., tvornica keksa, valla i slanica iz Osijeka, zasladila je rad polaznicima radionica #opetminjaispaloravno i Eksperimentalna statika.

Zbog ograničenja, koja je pred sve nas postavila pandemija uzrokovana COVID-19 virusom, aktivnosti u okviru ovogodišnjeg Festivala znanosti organizirane su u poluotvorenim prostorima. Tako su posjetitelji Građevinskoga i arhitektonskog fakulteta Osijek imali priliku posjetiti ostatke rimske Murse pronađene tijekom arheoloških istraživanja prije gradnje zgrade Fakulteta. Tijekom šestodnevne manifestacije Građevinski i arhitektonski fakultet Osijek posjetilo je oko 200 učenika osnovnih i srednjih škola iz Osijeka, Ceminca i Darde.

PREHRAMBENO-TEHNOLOŠKI FAKULTET OSIJEK

Ante LONČARIĆ

U sklopu Festivala znanosti 2021. dana 13. svibnja 2021. godine djelatnici Prehrambeno-tehnološkog fakulteta pripremili su nekoliko aktivnosti. Predavanje izv. prof. dr. sc. Mirne Habude Stanić na temu "Voda, čovjek, kultura" prikazalo je važnost i povezanost čovjeka i vode te kako je čovjek kroz život, religiju i kulturu povezan s vodom. Doc. dr. sc. Antun Jozinović

održao je predavanje na temu "Povijest i kultura konzumacije proizvoda od kakaovog zrna te kave i čaja" na kojem je dao kratki pregled povijesti i širenja proizvoda od kakaova zrna te kave i čaja kao i razlike u potrošnji i načinu njihova konzumiranja kroz povijest i u pojedinih dijelovima svijeta. Radionicom "Misteriozna kultura", koju su pripremili Martina Jakovljević Kovač, Mario Komar, i Melita Lončarić, učenici 4. razreda osnovnih škola na zanimljiv su i poučan način riješili zločin krade umjetničkoga djela. Radionica je

bila inspirirana maštovitom i praktičnom likovnom umjetnošću radi postizanja razigrane atmosfere i pametne zabave. Kako bi njezgovali dječju maštu, umijeće improvizacije i samostalno donošenje ideja i rješenja, učenici su nizom zagonetki učili o hrani i prehrambenoj tehnologiji, ali i pronašli ukradeno umjetničko djelo. Na posteru autora Joze Istuka, Ivane Tomak, Ivane Buljeta i Tihomira Kovača prikazana su neka "Znanstvena otkrića za koje svijet nije bio spremni i njihov utjecaj na kulturu".

KINEZILOŠKI FAKULTET OSIJEK

Zvonimir TOMAC

Kineziološki fakultet Osijek, najmlađa sastavnica Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku koja ne djeluje ni godinu dana, po prvi se put uključio u obilježavanje Festivala znanosti na Sveučilištu. Nastavnici i studenti na 18. Festivalu znanosti sudjelovali su s nekoliko aktivnosti, dvama izlaganjima radova putem poster-prezentacija te jednim mrežnim predavanjem. Prezentacije su održali studenti Kineziološkog fakulteta Osijek s temama "Kultura komunikacije u visokoškolskoj nastavi", autorice prof. dr. sc. Vesnice Mlinarević, Ivane Duvnjak, pred. i studenta Tomasa Tačića, te "Tjelesna i zdravstvena kultura. Kultura, znanost ili?" autorica studentica Lucije Zrno, Klare Findrik, Karle Kurbalić pod mentorstvom izv. prof. dr. sc. Zvonimira Tomca. Isti dan na Kineziološkom fakultetu Osijek uz obilježavanje

Festivala znanosti voditeljica Volonterskog centra Mirta Kovačević u organizaciji Udruge za društveni razvoj DKolektiv održala je predavanje i radionice na temu "BITI VOLONTER". Glavne su teme bile što je kultura volontiranja, temeljna načela volontiranja, područja volontiranja, tko je volonter i što znači volontiranje za mlade osobe - studente, kako volontirati i što je to volenterska knji-

žica. Osim aktivnosti koje su se fizički održale na Kineziološkom fakultetu, izv. prof. dr. sc. Vjekoslav Galzina i dr. sc. Ivana Klaričić 10. svibnja 2021. održali su mrežno predavanje na temu "Utjecaj tehnologije na sport i kulturu". Uz poštivanje svih preporučeneh epidemioloških mjera tim je aktivnostima nazočilo ukupno 42 studenata.

TEMA BROJA: FESTIVAL ZNANOSTI

FAKULTET ELEKTROTEHNIKE, RAČUNARSTVA I INFORMACIJSKIH TEHNOLOGIJA OSIJEK

Irena GALIĆ

Fakultet elektrotehnike, računarstva i informacijskih tehnologija Osijek sudjelovao je na Festivalu znanosti putem mrežnih predavanja i izlaganja postera, pridržavajući se svih propisanih epidemioloških mjera. Predavanjem Luke Šarića uz mentorstvo izv. prof. dr. sc. Tomislava Kesera pod naslovom "Druga kultura - tehnička znanost" predstavljen je osvrt na istraživačko-aplikacijske primjere najvažnijih podgrana tehničkih znanosti u svijetu. Nadalje, predavanjem "Primjena infracrvene termografske kamere u svakodnevnoj praksi" izv. prof. dr. sc. Hrvoja Glavaša dan je povijesni razvoj infracrvene termografije i primjene u svakodnevnoj praksi od zgradarstva, strojarstva, elektrotehnike, elektromobilnosti i obnovljivih izvora energije. Uz navedena dva pre-

davanja, tijekom Festivala znanosti predstavljena su i izložena četiri postera. Važnost medija kao najrasprostranjenijeg izvora informacija te njihov utjecaj na percepciju o nekoj pojavi ili pojmu poput stereotipa vezanih za računovođe u filmovima, predstavljen je posterom prof. dr. sc. Dominike Crnjac Milić te izv. prof. dr. sc. Blaženka Hadrović Zekić pod naslovom "Stereotipi računovođe u filmovima kao značajnom segmentu medijske kulture". Razvoj računalne podrške za segmentaciju i analizu medicinskih snimaka kojom je ostvarena sinergija računalne tehnologije i medicine predstavili su Marija Habijan, mag. ing. comp., izv. prof. dr. sc. Irena Galić, Marin Benčević, mag. ing. comp., dr. sc. Hrvoje Leventić, dr. sc. Krešimir Romić posterom naslovljenim "Cardiac Segmentation and Analysis". U akademskom se pisanju po-

trebno izražavati s dozom opreznosti kako bi se napravila razlika između iznošenja činjenica i tvrdnji. Posterom "Better hedge than eat one's words" dr. sc. Dragane Božić Lenard, Ivanke Ferčec, prof., Yvonne Liermann-Zeljak, prof. te suradnika Ivana Lenarda prikazani su uvriježeni jezični izrazi upotrijebljeni za izražavanje nesigurnosti i oklijevanja, ali i pristojnosti i neizravnosti što čini kulturu znanstvenoga izražavanja. Posterom "Web dizajn i (ne)kultura" doc. dr. sc. Ivica Lučića, doc. dr. sc. Mirka Köhlera i Luke Omrčena, mag. ing. comp. prikazan je kontrast između loših praksi u dizajnu web stranica i određenih pravila koje je potrebno slijediti kako bi se ispravile neke od učestalih pogrešaka poput preopterećenja web stranice 3D i animiranim efektima ili nepoštivanja posebno definiranih pravila pri dizajnu logotipa i grafičkih materijala.

PRAVNI FAKULTET OSIJEK

Dunja DUIĆ, Matko GUŠTIN i Veronika SUDAR

Tijekom Festivala znanosti održan je niz predavanja koja upućuju na važnost znanosti i njezinu višedisciplinarnost. Pravo je kao znanost naizgled jednodimenzionalno, no upravo manifestacije kao Festival znanosti opovrgavaju takav navod. Tako je prof. dr. sc. Mira Lulić primjenom novog e-learning alata pripremila multimedijalnu prezentaciju "Mora i oceani kao važan dio svjetske kulturne baštine." Iako je primarno usmjerena djeci 5. i 6. razreda, u svrhu razvijanja kulture očuvanja mora i oceana, cilj je tom tematikom ukorijeniti zaštitu prirode, posebno mora i oceana, kao dijela naše kulture.

Uz novi e-learning alat nadovezuje se i multimedijalno-edukativna mrežna izložba "Europska godina željeznice 2021." autora Matka Guština i Veronike Sudar, studenata 5. godine integriranog preddiplomskog i diplomskog studija Pravo pod mentorstvom doc. dr. sc. Dunje Duić. Posjetitelji te mrežne izložbe mogu se upoznati sa svojim pravima u željezničkom prometu te brojnim nacionalnim i europskim statističkim zanimljivostima. Uz promociju Europske godine željeznice izložbom se nastoji uputiti na povezanost kulture i željeznice s obzirom na to da je upravo putovanje željeznicom dio dobre prometne i ekološke te kulture povezanosti. Izv. prof. dr. sc. Nikol Žiha i dr. sc. Marko Sukačić održali su predavanje na temu "Plagijati - (ne)kultura u akademskom pisanju" čime je započela i edukativna kampanja Studentskog pravo-

branitelja i Studentskog zbora Pravnog fakulteta Osijek o pravilima citiranja i sprječavanja plagiranja. Osim navedenih predavanja, održana su i ova predavanja: "Učimo o kulturi ljudskih prava", prof. dr. sc. Mira Lulić i doc. dr. sc. Davor Muhvić "Organizacijska kultura u javnoj upravi s osvrtom na područje visokog obrazovanja", doc. dr. sc. Jelena Dujmović Bocka "Programirano kvarenje uređaja - postoji li i kako ju stati na kraj?", Ivica Pavić, asistent "Prometna kultura i zaštita djece u prometu", doc. dr. sc. Biljana Činčurak Erceg i izv. prof. dr. sc. Martina Mikrut "Kultura i baze podataka EU-a", doc. dr. sc. Dunja Duić i izv. prof. dr. sc. Tunjica Petrašević "Pravna (ne)kultura", izv. prof.

dr. sc. Ivana Tucak i izv. prof. dr. sc. Josip Berdica "Upravni postupak u svrhu zaštite i očuvanja kulturnih dobara na području RH", Vlasta Budiša i doc. dr. sc. Ana Đanić Čeko "Pravna znanost i lokalni razvoj", doc. dr. sc. Katarina Marošević i doc. dr. sc. Nataša Lucić "Prvo slovo mapiranja", Dinka Caha, asistentica "(Ne)kultura vozača kao čimbenik sigurnosti cestovnog prometa", prof. dr. sc. Aleksandra Vasilj "Porezna kultura i porezno ponašanje", prof. dr. sc. Renata Perić i doc. dr. sc. Emina Jerković "Međunarodno privatno pravo u službi povratka ukradenih umjetnina?", Martina Drvenčić, doktorandica HrZZ-a.

FAKULTET ZA ODGOJNE I OBRAZOVNE ZNANOSTI U OSIJEKU

Ivana MORITZ

Djelatnici i studenti Fakulteta za odgojne i obrazovne znanosti i ove su godine dali svoj doprinos Festivalu znanosti, popularizirajući na taj način raznolika i interdisciplinarna područja znanosti. Mrežno predavanje izv. prof. dr. sc. Vjekoslava Galzine i dr. sc. Damira Tomića održano je za studente Fakulteta za odgojne i obrazovne znanosti. Pokušalo se odgovoriti na pitanja postaje li naše društvo drugačije postupnim, ali neminovnim integriranjem podataka i informacija koje su donedavno bile nedostupne ili dostupne uz vrlo visoku cijenu te vodi li Industrija 4.0 prema Kulturi 4.0 i Društvu 4.0., s obzirom na četvrtu industrijsku revoluciju kao nasljednicu prethodnih triju: prvu koja nam je donijela raširenu primjenu mehanizacije, korištenje snage vode i pare, drugu koja je uvela masovnu proizvodnju, i primjenu električne energije te treću koja donosi informatizaciju i primjenu računala. Još jedno predavanje održano za studente Fakulteta za odgojne i obrazovne znanosti razmatralo je pitanje suvremenog odgoja i obrazovanja te kako izmjeriti nešto relativno nestalno poput kulture škole koja je povezana s akademskim uspjehom učenika. Mrežno predavanje autorice doc. dr. sc. Rahaele Varge Znanstveni instrumenti za mjerenje kulture škole opisuje prednosti i nedostatke primjene triju instrumenta za procjenu kulture škole u procesu unutarnjeg vrjednovanja

odgojno-obrazovne ustanove: Likertova skala procjene, semantički diferencijal i Hargreavesov kvadrant. Glazba oduvijek okružuje čovjeka te se on njome može baviti na različitim razinama (amaterski, profesionalno) i na različite načine (kao izvođač, publika ili kao znanstvenik). Mrežno predavanje Ane Popović Glazba: kultura, znanost i umjetnost potaknulo je pitanje različitih svrha glazbe te predstavilo muzikologiju kao znanstvenu disciplinu koja se bavi proučavanjem glazbe. Mrežno predavanje koje je održano za učenike OŠ "Ivan Kozarac" Nijemci na temu Znanstveno-istraživački pristup o kulturi bilja u Bibliji održali su izv. prof. dr. sc. Snježana Dubovicki i izv. prof. dr. sc. Zvonimir Užarević ističući da na zanimljive načine možemo istraživati svijet oko sebe. Istraživačke je sklonosti posebno važno poticati od osnovnoškolske dobi jer na taj se način razvija kritičko i divergentno mišljenje kod djece. Interaktivnu radionicu Biljke u Bibliji osmislila je Gordana Krugulj, prof. za učenike OŠ

"Ivan Kozarac" iz Nijemaca na nastavi iz predmeta Biologija, a u suradnji s izv. prof. dr. sc. Snježanom Dubovicki i izv. prof. dr. sc. Zvonimirom Užarevićem kao nastavkom na ranije spomenuto predavanje pokazalo je učenicima zorno, putem prezentacije, ljekovite biljke koje se spominju u Bibliji. Učenici su se na njih kritički osvrnuli te su rješavali skupne i pojedinačne zadatke uz pomoć kreativnih tehnika: oluja ideja, crtanje i slikanje ljekovitih biljaka. Sudionici radionice Nacrtaaj prirodu, znanost i kulturu okušali su se u promatranju prirode kao prirodoslovci/znanstvenici te crtanju kao ilustratori. Crtali su biljke, školjke, herbarijske primjerke i puževe kućice u crtačkoj tehnici grafitna olovka i lavirani tuš. Crtanje je zanemareno u doba digitalne komunikacije, a posebno je blagotvorno te pridonosi razvoju percepcije i odgoju pažnje. Voditeljica je radionice izv. prof. dr. art. Jelena Kovačević, a suradnici prof. dr. sc. Irella Bogut, mr. sc. Željko Popović, prof. visoke škole i Irena Kišmartin.

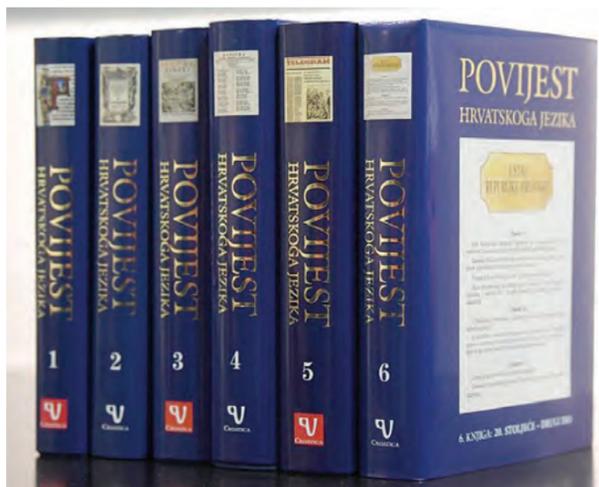

NAGRAĐENI FFOS-ovi djelatnici

Gordana LESINGER

Sveučilišne profesorice Filozofskoga fakulteta Osijek prof. dr. sc. Loreta Farkaš, prof. dr. sc. Vlasta Rišner, prof. dr. sc. Sanda Ham i izv. prof. dr. sc. Jadranka Mlikota sudjelovale su u znanstveno-istraživačkom/izdavačkom projektu Povijest hrvatskoga jezika od srednjega vijeka do 21. stoljeća. Radna skupina spomenutoga projekta nagrađena je godišnjom Nagradom Grada Zagreba za 2021. godinu što je značajno akademsko priznanje.

Na projektu Povijest hrvatskoga jezika od srednjega vijeka do 21. stoljeća glavnoga urednika Ante Bičanića surađivala su 43 znanstvenika i stručnjaka. U Zaključku o dodjeli Nagrade Grada Zagreba navodi se da je nagrađeni projekt izniman po tome što je njime prvi put u proteklih 150 godina hrvatskog jezikoslovlja i kroatistike sustavno i cjelovito istražena, analizirana i opisa-

na povijest hrvatskoga jezika od srednjega vijeka do 21. stoljeća, i to razvitak hrvatskoga književnog i standardnog jezika te razvitak hrvatskih narječja i dijalekata.

Osim te, FFOS se može podičiti i ovogodišnjom nagradom HAZU-a za filologiju, a dobitnica je nagrade dr. sc. Vera Blažević Krezić, poslijedoktoran-

dica na Odsjeku za hrvatski jezik i književnost Filozofskoga fakulteta u Osijeku (Katedra za hrvatsku jezičnu povijest i dijalektologiju), jezikoslovka i kroatistica.

Predsjedništvo Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti na svojoj je trećoj (266.) redovitoj sjednici održanoj 24. ožujka 2021. donijelo odluku

da se dr. sc. Vera Blažević Krezić dodjeljuje nagrada za najviša znanstvena i umjetnička dostignuća u Republici Hrvatskoj za 2020. godinu za područje filoloških znanosti.

Knjiga Književnimi radnjama za Crkvu i Domovinu (Matica hrvatska Zagreb, 2020.) proglašena je filološkom knjigom godine.

Nagrade FERIT-u

Ana ŠOKČEVIĆ

Fakultet elektrotehnike, računarstva i informacijskih tehnologija Osijek (FERIT) je suvremen i moderan fakultet koji se kontinuirano razvija u svim segmentima svoje djelatnosti. Regionalni je lider kada su u pitanju studijski programi elektrotehnike, informacijsko-komunikacijskih tehnologija te računarstva. Svake godine FERIT nagrađuje svoje najbolje studente ali ne zaostaju niti profesori. Među posljednjim nagradama 2020./2021. godine tu su prof. dr. sc. Snježana Rimac Drlje s nagradom Hrvatske sekcije IEEE za izniman doprinos u inženjerskom obrazovanju u području komunikacijskih i multimedijalnih sustava i tehnologija te popularizaciji elektrotehnike i računarstva među učenicima srednjih i osnovnih škola.

Prof. dr. sc. Sreće Nikolovski nagrada FERIT-a za najproduktivnijeg znanstvenika za 2020. godinu te izv. prof. dr. sc. Josip Balen nagrada IEEE Senior Member.

izv. prof. dr. sc. Josip Balen

Prof. dr. sc. Sreće Nikolovski

prof. dr. sc. Snježana Rimac Drlje

NAGRAĐIVANJE MLADIH ZNANSTVENIKA PRAVOS-a

Ana ĐANIĆ ČEKO

Institut za javnu upravu svake godine dodjeljuje nagradu "Eugen Pusić" za najbolje radove u kategoriji mladih znanstvenika (do 35 godina) i studenata, a čiji je cilj poticanje i podržavanje studenata i mladih znanstvenika u proučavanju javne uprave te nagrađivanje izvrsnosti u znanstvenom radu i istraživanju.

Nagrađeni radovi objavljuju se u međunarodnom znanstvenom časopisu Hrvatska i komparativna javna uprava, indeksiranom u najznačajnijim bazama podataka Scopus i Web of Science. Institut za javnu upravu profesionalna je udruga osnovana 1997. godine. Okuplja znanstvenike, stručnjake, praktičare iz područja javne uprave, a kao svoje zadatke ističe razvoj upravne znanosti, poticanje znanstveno-stručnog usavršavanja i istraživanja u svim dijelovima javne uprave, unaprjeđenje upravne prakse u Republici Hrvatskoj, suradnju s ostalim srodnim organizacijama te brojne druge.

Doc. dr. sc. Ana Đanić Čeko s Katedre upravnog prava i znanosti Pravnog fakulteta Osijek dobitnica je navedene nagrade u 2020. godini za rad pod nazivom "Prikaz povijesno-pravnog razvoja pravne zaštite putem žalbe u upravnom sporu u Hrvatskoj".

Isto tako, Osječko-baranjska županija svake godine poziva građane, pravne osobe i druge organizacijske oblike te njihova tijela na podnošenje prijedloga za dodjelu "Zelene povelje Osječko-baranjske županije" koja je javno priznanje za doprinos očuvanju okoliša te osiguravanju i poboljšavanju kakvoće življenja za dobitnik sadašnjih i budućih naraštaja

na području Osječko-baranjske županije. Doc. dr. sc. Ana Đanić Čeko jedna je od dobit-

nica "Zelene povelje Osječko-baranjske županije" u 2021. godini za znanstveno-istraži-

vačku i stručnu djelatnost u području zaštite prirode i okoliša koju joj je 26. travnja 2021. uručio župan Ivan Anušić.

Istaknuto priznanje dodijeljeno je mladoj znanstvenici zbog znanstvenih dostignuća u području zaštite prirode i okoliša pri čemu se izdvaja sudjelovanje u projektu "Transformacija: Novi pristup upravljanja zaštićenim NATURA 2000 područjima" i uključivanje studenata u projektne aktivnosti, suradnja s Udrugom za zaštitu prirode i okoliša Zeleni Osijek kroz gostujuća predavanja te sudjelovanja na manifestacijama Festival znanosti i Dani Europe Pravnog fakulteta Osijek, poticanje studenata na uključivanje u rješavanje konkretnih predmeta Zeleni telefona, uključnost u Zeleni pravnu kliniku, niz objavljenih znanstvenih radova na tu tematiku te drugih.

Prof. dr. sc. Slavica Singer dobitnica Europske nagrade za poduzetničko obrazovanje

Prof. dr. sc. Slavica Singer

Ana PAP

Profesorica Slavica Singer, professor emeritus Ekonomskog fakulteta Sveučilišta u Osijeku, dobitnica je ovogodišnje nagrade The European Entrepreneurship Education Award.

Nagradu dodjeljuje Sten K. Johnson Centar za poduzetništvo s Lund University School of Economics and Management, Lund, Švedska, od 2012. godine. Nagrada se dodjeljuje svake godine pojedincima ili organizacijama koji su doprinijeli razvoju sveučilišnog poduzetničkog obrazovanja u Europi. Svrha je nagrade višestruka: naglasiti važnost podučavanja u području poduzetništva (u Europi), dalje stimulirati i pro-

micati inovativne metode podučavanja u tom području te raširiti najnovija postignuća u poduzetničkom obrazovanju među znanstvenicima, istraživačima, profesorima, kreatorima politika, praktičarima i svim drugim dionicima uključenim u poduzetničko obrazovanje na sveučilišnoj razini. Profesorica Slavica Singer prepoznata je kao osoba koja ima ključnu ulogu u razvoju lokalnog i nacionalnog poduzetničkog ekosustava i poduzetničkog obrazovanja, u resursima vrlo oskudnom okruženju. Kao što i povjerenstvo za dodjelu nagrade navodi, profesorica Slavica Singer velika je promicateljica mladih istraživača u području poduzetništva i daje važan doprinos znanstvenoj zajednici Europe u istraživanju poduzetništva.

Nagrađeni profesori Prehrambeno-tehnološkog fakulteta Osijek u akademskoj godini 2020./2021.

Ivana LAUŠ

Dvoje znanstvenika s Prehrambeno-tehnološkog fakulteta Osijek, prof. dr. sc. Stela Jokić i doc. dr. sc. Ante Lončarić, dobitnici su prestižnih nagrada Akademije tehničkih znanosti Hrvatske (HATZ) za 2019. godinu. Prof. dr. sc. Stela Jokić dobitnica je Godišnje nagrade "Rikard Podhorsky" za vrijedno znanstveno i stručno dostignuće koje ima primjenu i koje je unaprijedilo suradnju s gospodarstvom te za istaknuti doprinos radu Akademije, a doc. dr. sc. Ante Lončarić dobitnik je Godišnje nagrade mladom znanstveniku "Vera Johanides". Također za 2019. godinu, prof. dr. sc. Jurislav Babić dobitnik je Državne nagrade za znanost, godišnje nagrade za znanost u području biotehničkih znanosti. Državne nagrade za znanost dodjeljuje Republika Hrvatska za iznimno važna dostignuća u znanstvenoistraživačkoj djelatnosti, za proširenje znanstvenih spoznaja i za znanstvena ostvarenja u primjeni rezultata znanstvenoi-

straživačkog rada koja su postigli znanstvenici, istraživači i znanstveni novaci. Godišnja nagrada za znanost dodjeljuje se za osobito znanstveno dostignuće, znanstveno otkriće i primjenu rezultata znanstvenoistraživačkog rada. Prof. dr. sc. Jurislav Babić ima zapaženu znanstvenu i stručnu aktivnost koja se ogleda u realizaciji znanstvenih i stručnih projekata, objavi znanstvenih radova u međunarodno priznatim časopisima, uredništvo sveučilišnog udžbenika i monografije te poglavlja u znanstvenim i stručnim knjigama, organiziranju znanstvenih i stručnih skupova te sudjelovanju u radu različitih odbora i povjerenstava na razini sveučilišta kao i na državnoj razini.

Za 2020. godinu dodijeljene su i Nagrade Grada Osijeka kako slijedi:

● **ZLATNA PLAKETA "GRB GRADA OSIJEKA" ZA 2020. DODIJELJENA PROF. DR. SC. SREČKU TOMASU**

Temeljem poticaja Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera

u Osijeku i jednoglasne odluke Gradskog vijeća, Zlatna plaketa Grb Grada Osijeka svečano je, u povodu Dana grada 2. prosinca 2020., dodijeljena prof. dr. sc. Srećku Tomasu za izuzetan doprinos u području znanosti.

● **ZLATNA PLAKETA "GRB GRADA OSIJEKA" ZA ŽIVOTNO DJELO AKADEMIKINJI VLASTI PILIŽOTI**

Akademkinja Vlasta Piližotić

ta bila je redovita profesorica Prehrambeno-tehnološkog fakulteta Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku do umirovljenja 1. listopada 2019. godine na kojem je provela punih 39 godina i devet mjeseci.

Svestranost i uspješna karijera u srednjem i visokom školstvu, znanosti, ugled u međunarodnim krugovima pa tako i u Republici Hrvatskoj, a sigurno i u Osijeku, kvalificirali su je za nagradu Grada Osijeka.

Nagrade na Akademiji za umjetnost i kulturu u Osijeku

BROJNOST NAGRADA KAO ZALOG KVALITETE

Igor TRETINJAK

Akademija za umjetnost i kulturu jedina je umjetničko-znanstvena sastavnica Sveučilišta J. J. Strossmayera u Osijeku te svojom specifičnošću višestruko obogaćuje Sveučilište, ali i grad Osijek umjetničkom i znanstvenom dimenzijom. No njene umjetničke vrijednosti prepoznate su i izvan okvira grada Osijeka što pokazuju i brojne nagrade upućene studentskim radovima, a posebice predstavnicima nastavnici-

kog kadra osječke Akademije. Profesori Akademije osvajači su brojnih važnih i ključnih nagrada na lokalnoj i nacionalnoj, ali i međunarodnoj razini. Od recentnijih nagrada izdvajamo Povelju za životno djelo "Zvonko Festini" Liviji Kroflin za doprinos umjetnosti hrvatskog lutkarstva. Riječ je o najvažnijoj nagradi u području lutkarstva koju dodjeljuje Hrvatski centar UNIMA. Izuzetno važnu i cijenjenu Nagradu Grada Zagreba u području znanosti ove je godine osvojio Borko Baraban kao sudionik znanstveno-istraživačkoga i izdavačkoga projekta Povijest

hrvatskoga jezika od srednjega vijeka do 21. stoljeća. Prije tri godine Baraban je dobio i Zlatnu plaketu za poseban doprinos razvoju humanističkih nauka koju dodjeljuje Evropski univerzitet Brčko Distrikt i Evropski univerzitet "Kallos" Tuzla, a istu je nagradu za poseban doprinos razvoju umjetnosti i kulture ove godine dobila i dekanica Akademije Helena Sablić Tomić. Umjetničke nagrade otvaraju tri nagrade Zlatni studio predstavi Štajga u režiji Jasmina Novljakovića te recentna nagrada Branko Lovrec za promicanje vjerskih sloboda u RH

profesoru Davoru Bobiću koji je prošle godine osvojio nagradu Porin za najbolju skladbu klasične glazbe. Iste godine Ana Sladetić osvojila je Likovnu nagradu Galerije Kranjčar na grupnoj izložbi na 35. Salonu mladih, a Anica Tomić Nagradu hrvatskog glumišta za režiju i najbolju predstavu. To je Anici Tomić druga Nagrada hrvatskog glumišta, a uz njih njezine su predstave i režije osvojile brojne nagrade, među kojima se ističu dva Marula, brojne nagrade na Malom Maruliću i Assiteju te dvije Zlatne Žar ptice, ali i međunarodne nagrade poput Messove i

nagrade Dječjeg kazališnog festivala Pozorište zvezdarište u Beogradu. Od nešto starijih nagrada ističu se prvonagrađeno rješenje za Spomen-područje minsko polje u Lovasu Božici Dei Matašić (2019.), Nagrada Grigor Vitez za ilustraciju Stanislavu Marijanoviću (2018.), "Ex Aequo" Mariju Matokoviću za rad "Neizvjesni prostori I" na 26. slavonskom Biennaleu u Osijeku te veći broj nagrada Marin Držić Marijani Noli. Kao jedina Akademija sa studijem lutkarstva u Hrvatskoj i regiji, osječka Akademija rasadnica je lutkara koji osvajaju najvažnije nagrade na domaćim

i međunarodnim festivalima, a jednako tako nagrade osvaja i njihovi profesori. Tako su predstave Zamrznutih pjesama, Dindim, o njeznosti i Duge Tamare Kučinović osvojile brojne nagrade, među ostalim i za režiju, na najvažnijim domaćim i međunarodnim festivalima, od reprezentativnih domaćih SLUK, Assitej i Mali Marulić preko međunarodnog festivala PIF do brojnih regionalnih festivala. Navedene nagrade samo su manji dio ukupnog broja, no već ovako upućuju na visoku kvalitativnu razinu profesorskog kadra i same Akademije.

„DANI PAJE KOLARIĆA - OBILJEŽAVANJE 200. GODIŠNICE ROĐENJA” održani od 20. do 29. svibnja u organizaciji Akademije za umjetnost i kulturu u Osijeku

Blanka GIGIĆ KARL,
Snježana BARIĆ-ŠELMIĆ

Pajo Kolarić, začetnik tamburaške glazbe, rođen je 1821. godine u Osijeku. U gradu je djelovao kao gradski senator, narodni zastupnik i ravnatelj Osječke štedionice, a 1871. godine dobio je saborski mandat. Cijeli život radio je na promicanju hrvatske riječi u glazbenom i javnom životu. Zasluga je Paje Kolarića da se sa svjetovne pozornice u Osijeku čuje hrvatska riječ, a predvodio je i prvu kazališnu diletantsku družinu u kojoj se glumilo i na hrvatskom jeziku. Godine 1847. osnovao je prvi građanski tamburaški zbor u Hrvatskoj i počeo skladati za tambure te postao utemeljiteljem organiziranog sviranja tambure u Hrvatskoj, a Osijek učinio tamburaškim srcem cijele zemlje. Skladao je na vlastite i narodne tekstove te stvarao tzv. slavonske varoške pjesme koje žive i danas zahvaljujući notnim zapisima Franje Kuhača, njegova suvremenika i prijatelja. Oporučno je sav imetak ostavio u prosvjetne i dobrotvorne svrhe te ostao vječno zapamćen kao značajan glazbenik u povijesti grada. Program je bio raznolik - ispunjen koncertima, predstavama, izložbama, radionicama i glazbeno-scenskim šetnjama. Unutar programa održan je i Međunarodni interdisciplinarni umjetničko-znanstveni skup Pajo Kolarić i njegovo doba što dodatno pojačava naglasak na interdisciplinarnosti toga događaja.

Naime, Akademija za umjetnost i kulturu u Osijeku jedinstvena je institucija u Hrvatskoj i šire jer objedinjuje i umjetnost i znanost. Svih šest odsjeka (Odsjek za glazbenu umjetnost, Odsjek za instrumentalne studije, Odsjek za kazališnu umjetnost, Odsjek za kreativne tehnologije, Odsjek za kulturu, medije i menadžment te Odsjek za vizualnu i medijsku umjetnost) aktivno su sudjelovali u projektu tako da je svatko iz svojega segmenta umjetnosti, kulture i znanosti doprinio stvaranju snažnije vidljivosti ne samo Paje Kolarića nego i života u Osijeku sredinom i u drugoj polovici 19. stoljeća.

U svibnju 2020. godine organiziran je tim na čelu s idejnom začetnicom i voditeljicom projekta dr. sc. Blankom Gigić Karl te doc. dr. sc. Damirom Šebom i dr. sc. Snježanom Barić-Šelmić kao užim suradnicima na projektu. Organizacijski tim projekta činili su: izv. prof. dr. sc. Jasna Šulentić Begić, doc. dr. sc. Amir Begić, doc. dr. sc. Hrvoje Mesić, Marko Sesar, umjetnički suradnik, Selena Andrić, umjetnička suradnica, Tajana Rogulja, Goran Ivanović, Vesna Mores i izv. prof. art. dr. sc. Saša Došen.

Niz je aktivnosti koje su prethodile samom programu pa je tako početkom siječnja 2021. godine, u suradnji s Hrvatskim društvom skladatelja, raspisan natječaj za najbolju skladbu u čast Paji Kolariću. Stručni je žiri skladbu odabrao, a praižvedba je održana 28. svibnja 2021. tijekom koncerta Golden Strings Orchestra, alu-

mnija i studenata Muzičke akademije Sveučilišta u Zagrebu. Također, naš je Odsjek za kreativne tehnologije, u sklopu studija Kostimografije, u suradnji s osječkim Udruženjem obrtnika šivao replike kostima iz 19. stoljeća koje su naši glumci nosili tijekom glazbeno-scenske šetnje kroz vrijeme koja je održana u nedjelju, 23. svibnja 2021. u središtu grada. Ta je šetnja završila u Sakuntala parku gdje su naši studenti Odsjeka za instrumentalne studije - smjer Tambura (koji je i jedinstveni studij u Hrvatskoj), uz članove HKUD-a 1862., svirali i pjevali Kolarićeve popijevke.

Sam program započeo je u Muzeju Slavonije 20. svibnja 2021. gdje je postavljena izložba Predmeti iz vremena Paje Kolarića te je po otvorenju prikazan dokumentarni film *Legenda o tamburici*. Treba naglasiti da je izložena i najočuvanija tambura u Hrvatskoj, ona Paje Kolarića, koju je na čuvanje muzeju predao Julije Njikoš. Drugoga dana, 21. svibnja, na programu je bila izložba *Lozem Ipsum našega studenta Josipa Jelenčića s Odsjeka za vizualnu i medijsku umjetnost* koja je postavljena u Galeriji Knifer.

Velikim koncertom Hrvatskoga komornoga orkestra pod ravnanjem dirigenta Davora Kelića te solista Marija Zbiljskog (bisernica), Vice Zirduma (bisernica) i Darka Čuvičića (brač) održana je treća večer programa, 22. svibnja, u prekrasnom holu Rektorata Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera. Izvedene su i dvije skladbe naših profesora, Davora Bobića: *Concertino Strossmayer za tamburu i gudače* i *Tihomira Ranogajca: Grimizni svirači za dva solista na braču i bisernici i orkestar*.

U nastavku programa, u srijedu 26. svibnja, održan je Međunarodni interdisciplinarni umjetničko-znanstveni skup Pajo Kolarić i njegovo doba u suorganizaciju Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti. Skup je okupio umjetnike i znanstvenike koji su s glazbenim, scenskim, društvenim i povijesnim temama upoznali građane s kulturom, umjetnošću i stilom života u vrijeme 19. stoljeća. Plenarni su izlagači bili znanstvenici koji se bave tematskim područjima Skupa. Skupom se nastojalo potaknuti zainteresiranu javnost na revalorizaciju njegova lika i djela, a kroz znanstveno promišljanje o temama vezanim uz djelovanje Paje Kolarića.

Dani Paje Kolarića završili su biografskom večeri s Pajom Kolarićem na kojoj su studenti glume u Kulturnom centru 29. svibnja uprizorili scene iz njegova života. Jedan od ciljeva Projekta bio je i angažirati naše studente u samoj pripremi, realizaciji i sudjelovanju u aktivnostima.

Projekt Dani Paje Kolarića primjer je dobre prakse kojim su zaokružena sva područja, od baštine, kulture, umjetnosti do znanosti. Svi su zadani ciljevi i ostvareni. Dvjestota godišnjica Kolarićeve rođenja završit će 17. siječnja 2022. godine na njegov rođendan kada će se premijerno prikazati dokumentarni film koji je sada u pripremi, objavit će se zbornik radova te nosač zvuka u produkciji Croatia Recordsa.

Prvi put u Osijeku studenti medicine organizirali Natjecanje u kliničkim vještinama

Iva PRELEC

Osječka podružnica Međunarodne udruge studenata medicine Hrvatska, poznatija još kao CroMSIC, organizirala je za studente kliničkih godina Medicinskog fakulteta Osijek Natjecanje u kliničkim vještinama. Odbor za medicinsku edukaciju, predvođen lokalnom dužnosnicom Ivom Prelec, voditeljica podružnice Marta Bolješić i tajnica podružnice Lea Arambašić organizirale su to hvalevrijedno natjecanje koje je trajalo od 20. do 29. svibnja. Iako je natjecanje bilo predviđeno za svibanj prošle godine, pandemija to nije dopustila. Zbog epidemiološke situacije, prikazi kliničkih slučajeva održali su se na mrežnim platformama, a radionice i provjera znanja na Medicinskom fakultetu Osijek. Petnaest natjecatelja, raspoređenih u tri skupine, hrabro se i vrijedno borilo i iskazalo svoje odlično znanje i vještine stečene tijekom studiranja. Timovi su aktivno rješavali i odgovarali na pitanja vezana uz kliničke slučajeve. Velike zahvale idu predavačima koji su napravili detaljne i izuzetno zanimljive prikaze kliničkih slučajeva, a to su: doc. dr. sc. Vlatka Periša, dr. med. - prikazi iz hematologije, izv. prof. dr. sc. Robert Smolić, dr. med. - prikazi iz gastroenterologije, doc. dr. sc. Igor Tomašković, dr. med. - prikazi iz urologije, Lucija Magušić, dr. med. - prikazi iz ginekologije te dr. sc. Darjan Kardum, dr. med. - prikazi iz pedijatrije. Pretposljednji i posljednji dan natjecanja održane su radionice, prva je radionica bila Napredno održavanje živo-

ta koju je održao Nenad Nešković, dr. med., a druga radionica Kirurško šivanje koju je održala Ana Kvolik Pavić, dr. med. Nakon radionica timovi su se natjecali u naprednom održavanju života i kirurškom šivanju. Na kraju natjecanja sudionici su skupno polagali ispit. Ponosni smo na sve sudionike natjecanja, a posebno pohvaljujemo pobjednički tim, "Painkillersi": Mirnu Doknjaš, Leu Gvozdanić i Željku Dragilu. Također, zahvaljujemo Sveučilišnom studentskom zboru, Studentskom centru u Osijeku i Medicinskom fakultetu Osijek bez kojih ne bismo mogli organizirati taj projekt.

Igor TRETINJAK

ZAVRŠEN 11. LUTKOKAZ

REKORDNA POSJEĆENOST NIKAD DULJEG, BOGATIJEG I VIRTUALNIJEG LUTKOKAZA

Najdulji Lutkokaz dosad zatvorio je svoja virtualna vrata 4. lipnja do kada su njegove predstave i filmovi pogledani više od tri tisuće puta. Iako je uoči početka 11. međunarodne revije lutkarstva Lutkokaz situacija s pandemijom bila vrlo neizvjesna te je dovela u pitanje njezino održavanje, organizatorica Akademija za umjetnost i kulturu u Osijeku odlučila se prilagoditi situaciji i izvući maksimum iz minimuma te je festival pretočila u virtualan svijet. Rezultat je te odluke dosad najdulji, najbogatiji i najposjećeniji Lutkokaz koji je u gotovo dva i pol mjeseca, od 22. ožujka do 4. lipnja, na stranici Kričičke platforme suvremenog lutkarstva EU (contempupuppetry.eu) besplatno prikazao devet lutkarskih predstava (uglavnom filmske adaptacije), osam lutkarskih filmova i dvije izložbe te je organizirao mrežne radionice Krune Tarle, Zorana Petrovića i Anđele Vidović s temama kazališne kritike i suvremenog lutkarstva. Taj bogati sadržaj pregledan je više od tri tisuće puta što predstavlja rekordne brojke za tu sve veću i bolju lutkarsku reviju. Također, budući da je ovogodišnji Lutkokaz odr-

žan kao dio projekta Kreativne Europe Kričička platforma suvremenog lutkarstva EU, osječka i hrvatske predstave gledane su diljem Europe, posebice u zemljama partnericama, Sloveniji, Litvi i Škotskoj, što se pokazalo kao odlična reklama za Lutkokaz, osječku Akademiju i domaće lutkarstvo općenito.

Osim brojnošću, ovogodišnji se Lutkokaz nametnuo i kvalitetom programa. Tako su gledatelji diljem Europe (i svijeta) mogli pogledati svjetsku online premijeru predstave Pješčanik Lutkarskog kazališta Ljubljana i filma Hvalospjev Apsurd u Relaciji na Melankoličnu Sadašnjicu - dnevnik anarhističke i nihilističke akademske

skupine osječkih studenata te predstavu Caffè Kraljevstvo Kazališta lutaka Zadar koja je nekoliko tjedana nakon Lutkokazove projekcije osvojila tri nagrade na SLUK-u. Uz nove lutkarske poslastice, gledatelji su imali prilike vidjeti nešto što više nemaju prilike pogledati na kazališnim scenama poput antologijske pred-

stave suvremenog lutkarstva Djevin skok ili proljeće i slijepoj ulici družine Fasade te najvećih lutkarskih hitova osječke akademije, predstava Duga, Pekel na zemli i U potrazi za dijamantnom suzom. Uz to, Lutkokaz je po prvi put ugostio filmski program s naglaskom na kvalitetnim i kreativnim radovima studenata Odsjeka za

kreativne tehnologije osječke Akademije. Zaključno, iako je održan u vremenu silno okrutnom prema izvedbenim umjetnostima, 11. Lutkokaz pokazao je žilavost i prilagodljivost, proširivši se na film koji će, nadamo se, ostati trajni dio revije i u normalnijim prilikama i vremenima.

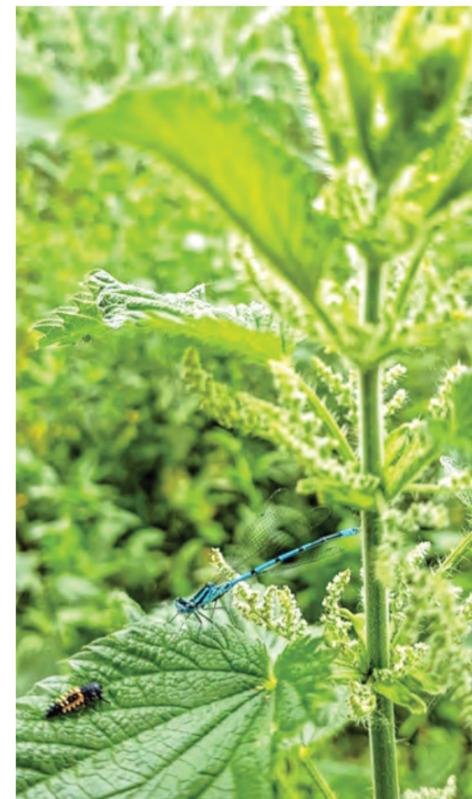

Fotografija Nikoline Boić

Fotografija Mare Vicelja

Fotografija Marte Krznar

Stjepan ČURČIĆ

Biolog-i-ja

U okviru projekta popularizacije znanosti Odjela za biologiju pod nazivom Biolog-i-ja već nekoliko godina održava se izbor najbolje studentske fotografije s biološkim motivima. Ove godine na otvoreni natječaj za najbolji studentski uradak, koji je trajao od 8. ožujka do 31. svibnja 2021. godine, studenti Odjela za biologiju prijavili su 14 fotografija koje su se ocje-

njivale u trima kategorijama: 1.) za umjetnički dojam prema ocjeni prorektora za umjetnost, kulturu i međuinstitucijsku suradnju Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku prof. dr. art. Roberta Raponje, redovitog profesora Akademije za umjetnost i kulturu Osijeku, 2.) prema ocjeniprof. dr. sc. Irele Bogut, redovite profesora

rice Fakulteta za odgojne i obrazovne znanosti kao članice udruge Alumni BiolOs i 3.) prema broju oznaka svidanja (lajkova) na Facebookovoj i Instagram-stranici Odjela za biologiju. Na temelju mišljenja povjerenstva utvrđeno je da su najbolje ocijenjene fotografije: fotografija studentice Nikoline Boić u prvoj kategoriji (prof. dr. art. Robert Raponja), fotografija studentice Mare Vicelje u drugoj kategoriji (prof. dr. sc. Irella Bogut) te fotografija studentice Marte Krznar u trećoj kategoriji (prema broju svidanja na FB i IG stranicama Odjela).

Upoznavanje Sveučilišta

Petar MIHALJEVIĆ

Upoznavanje osječkog sveučilišta od strane studenata ostalih sveučilišta trodnevni je projekt u kojem gostujući studenti upoznaju Sveučilište Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku i uspoređuju ga sa sveučilištem s kojeg dolaze. Nakon što je održan 2020., u travnju 2021. ponovno je održan s novim gostujućim studentima. Ponovno je osnivač i voditelj toga projekta bio osječki student elektrotehnike Petar Mihaljević. Ovoga su puta došla četiri gostujuća studenta koja studiraju na Fakultetu elektrotehnike, strojarstva i brodogradnje u Splitu (Anđela, Antonija, Dražen i Matej) i tri koja studiraju na Fakultetu organizacije i informatike u Varaždinu (Ante, Karlo i Josip). Gostujući su studenti upoznali njegove osnovne informacije, način studiranja, fakultete, rektorat, studentski kampus, studentske menze, studentski dom i ostatak grada. Budući da je voditelj toga projekta s FERIT-a, pozvao je studente sličnih studija diljem Hrvatske da sudjeluju u projektu kao i na predavanjima na FERIT-u. Studentima FERIT-a, koji su poslušali daljnjsko predavanje u kojem su sudjelovali i gostujući studenti, a koje im se osobito sviđalo žele što više surađivati s ostalim sveučilištima u Hrvatskoj radi razmjene znanja i stvaranja iskustava. Na kraju projekta gostujući su studenti dali izjavu za Sveučilišni glasnik i izjavu pred kamerom za potrebe videozapisa.

"Sobe su u Novom studentskom domu odlične, a nedostaju im još samo rolete na prozorima. Po noći bude hladno u sobi pa se mora dobro pokriti, no ipak se dobro spavalo jer su madraci udobni. Dnevni je boravak u domu lijep, ali mi u studentskom domu u Varaždinu imamo mnogo veći televizor. Jedan portir u domu nije mi se sviđao jer sam svjedočio situaciji gdje verbalno napada studenta. U studentskom domu u Varaždinu takvo je što nepojmljivo", izjavio je Josip iz Virovitice koji studira informatiku na FOI-ju. "Trenutačno sam četvrta godina studija i bilo je razdoblje kada se u studentskoj menzi u Varaždinu uopće nisam najeo jer mi hrana nije bila fina. U posljednje se vrijeme dobro najedam u studentskoj menzi u Varaždinu i nadao sam se da će se taj

trend nastaviti u Osijeku. Sva tri dana u Osijeku hrana u menzama bila je izvrsna i uvijek sam se najeo. Na FERIT-u smo poslušali predavanje profesora Željka Hederića. Ostavio je na mene odličan dojam i zamislio sam se kada je rekao da će zanimanje programera izumrijeti u budućnosti jer će roboti sve programirati. Sobe su u Novom studentskom domu izvrsne. Voda mi osječkog Vodovoda ne odgovara želudcu pa sam morao piti vodu iz boce. Cijeli je projekt bio odličan, prva liga!", izjavio je Omišani Ante koji studira informatiku na FOI-ju. "Sobe su u Novom studentskom domu odlične. Hrana u menzama je odlična. Studentski kampus nalazi se u dobrom dijelu grada. Pješice se lako dođe do ostalih dijelova grada", izjavio je Karlo iz Bistrinaca pokraj Belišća. Nakon srednje škole razmišljao je o nastavku svojeg školovanja u Osijeku, ali je ipak otišao studirati informatiku na FOI-ju. "Koliko ljudi živi u Osijeku? Koliko studenata ima na osječkom sveučilištu? Kada je otvoren Novi studentski dom? Koliko ljudi može živjeti u domu u Osijeku? Kada je izgrađena Tvrdča? Može li se ovdje iznajmiti bicikl?" - samo neka od pitanja koja su zanimala Dražena. Dražen je iz Solina i studira računarstvo na FESB-u. Želio je što više upoznati osječko sveučilište i Osijek pa je spavao minimalno. "Dobro smo se našetali po Osijeku. Osijek je lijep grad za studiranje. Cijeli je ravan pa ga poželis cijelog obići biciklom. U Splitu rijetko tko vozi bicikl jer je jako brdovit. Družili smo se u sjenici u kampusu i bilo mi je baš super. Ne idem na studentska druženja u Splitu jer ih i nema", govorila je Anđela, također iz Solina, optimistična studentica druge godine preddiplomskog studija Industrijsko inženjerstvo na FESB-u. Ona je primjer kako su mladi studenti zaknuti jer nisu upoznali pravi studentski život zbog pandemije. Naučila je pravilno izgovarati puno ime osječkog sveučilišta. "Bez cvika nigdje", komentirala je Anđelina kolegica s godine Antonija kako splitski studenti ne skidaju

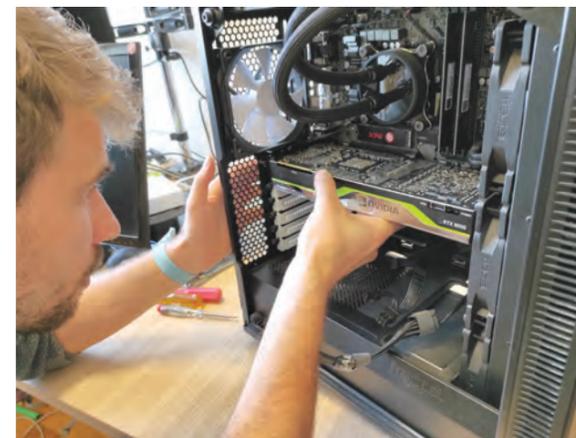
naočale za vrijeme slikanja. Antonija je izjavila da su studentske menze u Osijeku blizu svim fakultetima, kako je hrana u menzama fina i da joj se sviđa Osijek jer je grad po mjeri čovjeka. Antonija je iz Širokog Brijega. Gostujućim je studentima rečeno da čuvaju račune od obroka kako bi postojao dokaz da su jeli u studentskim menzama. Jednom su prilikom svi gostujući studenti ručali u Campus menzi, no samo je jedan od njih pokupio račun na blagajni. Očito su svi bili oduševljeni upoznavanjem osječke studentske menze pa su zametnuli račun, no očito je ako si tajnik Hrvatskog studentskog zbora, uvijek se drži pravila. Novi je Travnik mjesto iz kojeg dolazi navedena osoba. Nije lako doći u novu sredinu, no očito je ako si tajnik Hrvatskog studentskog zbora, nije ti se teško prilagoditi novoj sredini. Riječ je o Mateju, studentu elektrotehnike na FESB-u. Svidaju mu se okrugli stolovi u Campus menzi. Takvih stolova u splitskim menzama nema. "Baš mi je odlično u Osijeku. Projekt ima velik potencijal da se održava svake godine. Veselim se takvome projektu u Splitu", izjavio je Novotravničaniin. Projekt u Osijeku financiran je sredstvima Sveučilišta te je zamišljen kao dio većeg projekta. Kada se što više upoznati osječko sveučilište i Osijek pa je spavao minimalno. "Dobro smo se našetali po Osijeku. Osijek je lijep grad za studiranje. Cijeli je ravan pa ga poželis cijelog obići biciklom. U Splitu rijetko tko vozi bicikl jer je jako brdovit. Družili smo se u sjenici u kampusu i bilo mi je baš super. Ne idem na studentska druženja u Splitu jer ih i nema", govorila je Anđela, također iz Solina, optimistična studentica druge godine preddiplomskog studija Industrijsko inženjerstvo na FESB-u. Ona je primjer kako su mladi studenti zaknuti jer nisu upoznali pravi studentski život zbog pandemije. Naučila je pravilno izgovarati puno ime osječkog sveučilišta. "Bez cvika nigdje", komentirala je Anđelina kolegica s godine Antonija kako splitski studenti ne skidaju

naočale za vrijeme slikanja. Antonija je izjavila da su studentske menze u Osijeku blizu svim fakultetima, kako je hrana u menzama fina i da joj se sviđa Osijek jer je grad po mjeri čovjeka. Antonija je iz Širokog Brijega. Gostujućim je studentima rečeno da čuvaju račune od obroka kako bi postojao dokaz da su jeli u studentskim menzama. Jednom su prilikom svi gostujući studenti ručali u Campus menzi, no samo je jedan od njih pokupio račun na blagajni. Očito su svi bili oduševljeni upoznavanjem osječke studentske menze pa su zametnuli račun, no očito je ako si tajnik Hrvatskog studentskog zbora, uvijek se drži pravila. Novi je Travnik mjesto iz kojeg dolazi navedena osoba. Nije lako doći u novu sredinu, no očito je ako si tajnik Hrvatskog studentskog zbora, nije ti se teško prilagoditi novoj sredini. Riječ je o Mateju, studentu elektrotehnike na FESB-u. Svidaju mu se okrugli stolovi u Campus menzi. Takvih stolova u splitskim menzama nema. "Baš mi je odlično u Osijeku. Projekt ima velik potencijal da se održava svake godine. Veselim se takvome projektu u Splitu", izjavio je Novotravničaniin. Projekt u Osijeku financiran je sredstvima Sveučilišta te je zamišljen kao dio većeg projekta. Kada se što više upoznati osječko sveučilište i Osijek pa je spavao minimalno. "Dobro smo se našetali po Osijeku. Osijek je lijep grad za studiranje. Cijeli je ravan pa ga poželis cijelog obići biciklom. U Splitu rijetko tko vozi bicikl jer je jako brdovit. Družili smo se u sjenici u kampusu i bilo mi je baš super. Ne idem na studentska druženja u Splitu jer ih i nema", govorila je Anđela, također iz Solina, optimistična studentica druge godine preddiplomskog studija Industrijsko inženjerstvo na FESB-u. Ona je primjer kako su mladi studenti zaknuti jer nisu upoznali pravi studentski život zbog pandemije. Naučila je pravilno izgovarati puno ime osječkog sveučilišta. "Bez cvika nigdje", komentirala je Anđelina kolegica s godine Antonija kako splitski studenti ne skidaju

VRIJEDNA DONACIJA OPREME PROJEKTU ZAVODA ZA KVANTITATIVNU EKOLOGIJU ODJELA ZA BIOLOGIJU

Stjepan ČURČIĆ

Projekt "Prilagodba mjera kontrole populacije komaraca klimatskim promjenama u Hrvatskoj", KK.05.1.1.02.0008 (CADAPT), provodi se od lipnja 2020. godine na Zavodu za kvantitativnu ekologiju Odjela za biologiju Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera pod vodstvom prof. dr. sc. Branimira K. Hackenbergera. Projekt se financira sredstvima Europskog fonda za regionalni razvoj u okvirima Operativnog programa Koherentnosti i kohezija te je sufinanciran sred-

stvima Fonda za zaštitu okoliša i energetska učinkovitost. Partner na tom projektu jest Institut Ruder Bošković iz Zagreba. Vođača svjetska korporacija NVIDIA, specijalizirana za proizvodnju grafičkih procesorskih jedinica, u svibnju 2021. godine dodijelila je projektu opremu približne vrijednosti 200.000,00 kuna. Cilj je te vrijedne donacije potpora istraživanju koje će kroz primjenu naprednih računalnih tehnologija (duboko učenje, strojno

učenje i znanstveno računanje visokih performansi) doprinijeti rješavanju problema u realnom svijetu. Oprema će se koristiti za izradu simulacija dinamika populacija komaraca, predviđanje klimatskih scenarija i prostornu analizu te će ubrzati rad i uvelike olakšati dostizanje projektnih ciljeva. Više informacija o projektu CADAPT može se pronaći na internetskoj stranici: <http://cadapt.biologija.unios.hr/>.

Rafting na Mrežnici

Filip DEBIĆ

U subotu, 29. svibnja održao se još jedan, sada već tradicionalni, rafting na Mrežnici u organizaciji našeg sveučilišta, točnije Ureda za sportsku djelatnost. Cilj je toga raftinga održavanje navika zdravog života naših studenata, sklapanje novih poznanstava i razbijanje tmurne svakodnevice koronavirusa. U pratnji nekolicine profesora tjelesne i zdravstvene kulture, četrdesetak je studenata u dvama autobusima u pet sati ujutro krenulo put Gorskog kotara. Na odredište su stigli već oko 11 sati gdje su ih spremno dočekali instruk-

tori i vodiči. Studenti su dobili kratke upute kako se ponašati na vodi, podijeljena su im neoprenska odijela i prsluci za spašavanje te su sudjelovali u pripremi čamaca za rafting. Većina studenata mogla je birati između čamaca za dvije ili tri osobe, dok je jedna ekipa studenata sudjelovala u čamcu kapaciteta sedam osoba. Studenti su pokazali izvrsno znanje u veslanju, spuštanju niz brzace i plivanju, dok su studenti biologije prikupljali vrijedne primjerke za herbarij. Rafting se održao u okolici mjesta Gornji Zvečaj u Karlovačkoj županiji. S obzirom na to da je Mrežnica vrlo mirna rijeka, a rafting nije bio natjecateljskog karaktera, u vožnji su se mogli

okušati i oni koji prije nisu sudjelovali u sličnim aktivnostima čime je atmosfera raftinga bila izrazito opuštana. Vrijeme je kao i prošle godine bilo pomalo tmurno, a sunce se periodično probijalo kroz oblake, pomažući hramim studentima da se suoče s hladnom Mrežnicom. Nakon petosatnog raftinga studenti su se iscrpljeni, ali vidno zadovoljni uputili u kamp Slapić na organiziranu večeru. Nakon večere krenulo se kući, a u Osijek se stiglo u 23,15 sati. Rafting ponajprije ne bi mogao biti uspješno realiziran bez sveučilišnih profesora, instruktora i vodiča te, naravno, vozača autobusa. Nadamo se da će se taj tradicionalni rafting održavati i idućih godina.

PREDSTAVLJAMO SVEUČILIŠNA IZDANJA

● Izdavačka djelatnost, kojoj Sveučilište u Osijeku pridaje veliku pozornost, rezultat je neprekidnoga znanstvenog i stručnog rada sveučilišnih djelatnika. Sveučilišni udžbenici, znanstvene knji-

ge, monografije i priručnici djela su koja opsegom i kvalitetom omogućuju samostalno studiranje određenih znanstvenih cjelina i trajni su doprinos afirmaciji i razvitku Sveučilišta u Osijeku.

Sveučilišni udžbenik

Kazneno procesno pravo, izabrana poglavlja

● Autori: prof. emeritus Vladimir Ljubanović, izv. prof. dr. sc. Ante Novokmet, doc. dr. sc. Zvonimir Tomičić

U izdanju Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku i Pravnoga fakulteta Osijek sredinom srpnja 2020. godine objavljen je udžbenik Kazneno procesno pravo - izabrana poglavlja autora profesora emeritusa dr. sc. Vladimira Ljubanovića, docenta dr. sc. Ante Novokmeta i docenta dr. sc. Zvonimira Tomičića. Radi se o drugom izmijenjenom i dopunjenom izdanju istosimenog djela profesora Vladimira Ljubanovića koje je prvi put predstavljeno hrvatskoj znanstvenoj i stručnoj javnosti 2002. godine.

Knjiga je podijeljena na šest poglavlja i to: I. Osnovni subjekti kaznenog postupka i njihovi pravni zastupnici, II. Općenito o radnjama u kaznenom postupku (procesnim radnjama), III. O pojedinim vrstama procesnih radnji, IV. Tijek kaznenog postupka, V. Posebni postupci i VI. Postupak prema mladim počiniteljima kaznenih djela. Osim toga, djelo sadrži i detaljno kazalo pojmova, kazalo imena, popis literature, tumač kratica kao i uvodni predgovor. Pojedina poglavlja razrađena su kroz ukupno 32 paragrafa te odgovarajući broj naslova i podnaslova.

U prvom poglavlju autori na jednostavan i jasan način objašnjavaju osnovne pojmo-

nje temeljnih prava i sloboda kroz mjere osiguranja nazočnosti osoba u kaznenom postupku poput istražnog zatvora i drugih mjera. Obraduju se neke procesne radnje poput pretrage i posebnih dokaznih radnji te se naposljetku govori o sudskim odlukama i procesnim radnjama upravljanja postupkom.

Četvrto poglavlje, koje možemo nazvati i središnjim dijelom ovog udžbenika, posvećeno je izlaganjima o tijeku kaznenog postupka. Osim općenitog prikaza tijeka hrvatskog kaznenog postupka, autori detaljno objašnjavaju i analiziraju prethodni postupak, raspravu i pravne lijekove, upućujući pritom na bogatu sudsku praksu.

U petom poglavlju izlažu se tzv. posebni postupci poput kaznenog postupka po privatnoj tužbi, postupka za izdavanje kaznenog naloga, postupka prema okrivljenicima s duševnim smetnjama i neki drugi postupci, a šesto je poglavlje u cijelosti posvećeno postupku prema mladim počiniteljima kaznenih djela.

Knjiga je napisana prije svega sa svrhom da posluži kao udžbenik, poglavito studentima Pravnoga fakulteta u Osijeku (na kojem autori dugo godina predaju predmet Kazneno procesno pravo). Međutim, ova knjiga zbog svojih detaljnih izlaganja i razjašnjavanja brojnih teorijskih i praktičnih problema može biti od koristi procesnoj teoriji i pravosudnoj praksi.

ve kaznenog procesnog prava te izlažu temeljnu problematiku vezanu uz osnovne subjekte i sudionike kaznenog postupka. Tako redom pojedine paragrafe posvećuju pojmu subjekata i stranaka, sudu, tužitelju, žrtvi i oštećeniku, okrivljeniku, branitelju, pravnim zastupnicima i odvjetništvu.

Drugo poglavlje, koje je po opsegu i najmanje, obraduje samo na prvi pogled neke manje važne teme poput općih pitanja o procesnim radnjama u kaznenom postupku. Izlažu se pitanja vezana uz pojam i vrste procesnih radnji, forme postupanja, mjesto, vrijeme i jezik obavljanja procesnih radnji, tumače te podneske i zapisnike.

U trećem poglavlju slijede izlaganja o složenim problemima vezanim uz ograničava-

PRIJELOM - STUDIJA O HRVATSKOJ DRAMSKOJ MODERNI

● Autor: izv. prof. dr. sc. Ivan Trojan

Određnica moderna, iako danas označuje bar dva odsječka kulturne povijesti, u udžbeniku je mišljena u odnosu na književne tendencije koje su se počele očitovati devedesetih godina 19. stoljeća, a zamrle krajem Prvoga svjetskoga rata. U tom značenju pojam se najprije pojavio u njemačkom jezičnom području, u Berlinu i u Beču, usputno se pojavama koje su se njime imenovala. Svoju je modernu imala i Hrvatska, i to u dvojakom smislu: hrvatski pisci oko godine 1900. proizveli su književna djela usporediva s onima što su se u njemačkim zemljama u isto doba nazivala modernima, a u jezik književne kritike rano je prodro i pojam moderne kao periodizacijska kategorija.

Tomu je pogodovala okolnost što su hrvatske zemlje u to doba bile pod vlašću i carske i kraljevske krune bečkoga vladara te pod snažnim kulturnim utjecajem iz Beča. Prevlad bečkih poticaja uvjetovala je da se iz hrvatske perspektive moderna percipira kao bečki kulturno-povijesni

fenomen. Stoga i mi inačicu pojma moderne kojoj je svojstveno da se ograničava na književnost oko godine 1900. nazivamo bečkom te je kao takvu razlikujemo od drugih etimološki srodnih termina.

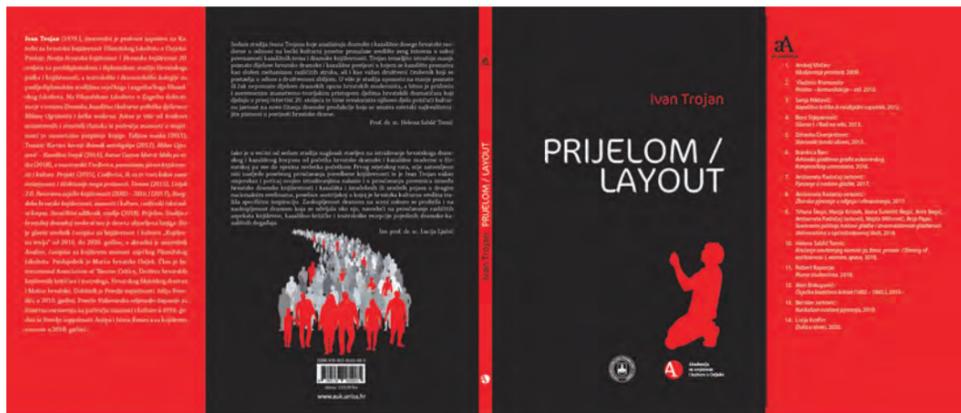
Govoreći o toj problematici, u studijama posebno upozoravam na rasprave, u nas najprije Viktora Žmegača i Borisa Senkera, a tada i Nikole Batušića, Zorana Kravara, Aleksandra Flakera, Krunoslava Pranjića, Branka Hećimovića, Krešimira Nemeca te Zlatka Posavca. Stoga, iako je u većini od sedam studija naglasak stavljen na istraživanje hrvatskoga dramskog i kazališnog korpusa od početka hrvatske dramske i kazališne moderne u Hrvatskoj pa sve do njezina svršetka početkom Prvog svjetskoga rata, ne zatimljujem ni nasljeđe posebnog proučavanja poredbene književnosti pokušavajući ponuditi važan smjerokaz i potičući budućim istraživačima pri proučavanju poveznica između hrvatske dramske književnosti i kazališta i istodobnih ili srodnih pojava u drugim nacionalnim sredinama, posebice austrijskoj u kojoj je hrvatska kulturna sredina tražila specifičnu inspiraciju.

Zaokupljenost dramom na sceni uskoro se proširila i na

zaokupljenost dramom koja se odvijala oko nje, navodeći na proučavanje različitih aspekata književne, kazališno-kritičke i teatrološke recepcije pojedinih dramsko-kazališnih događaja.

Pokušao sam ovom studijom o hrvatskoj dramskoj i kazališnoj modernu u nekoliko slučajeva po prvi puta detaljno, komparativističkom metodom, analizirati dramsko djelo nekolicine naših vodećih dramatičara tijekom moderne i precizno odabranih i određenih dramskih tekstova autora bečke moderne u kojima su se utjecaji, poticaji i nasljedovanje pokazali kao nesoporni i jedinstveni.

Težnja mi je da sveučilišni udžbenik dođe u ruke studenata i profesora na fakultetima humanističkog usmjerenja, umjetničkih akademija i visokih škola i to ne samo diljem naše zemlje. Studije su i prevedene na engleski jezik kako bi i nehrvatski govornici dobili uvid u jedno kratko poglavlje hrvatske dramske i kazališne povijesti, poglavlje nepatvoreno, emotivno, burno, hektično i eklektično, često nelogično i paradoksalno, a koje unutar novije hrvatske dramske povijesti nikada prije, a ni poslije nije bilo - prijelomnije.

STUDENSKI STRIP

● Uradci studenata diplomskog sveučilišnog studija Ilustracije na Akademiji za umjetnost i kulturu u Osijeku pod mentorstvom doc. art. Dubravka Matakovića

STJEPAN MATIĆ

STJEPAN MATIĆ

PSIHOLOŠKO SAVJETOVALIŠTE

Ana KURTOVIĆ

Winnie Pooh bio je u pravu

"Koji je dan?"

"Danas", zaskviči Praščić.

"Moj omiljeni dan", reče Pooh.

Alan Alexander Milne

Vjerojatno se pitate kakve veze Winnie Pooh ima sa psihološkim savjetovanjem. Nema mnogo, osim što može dozvati u sjećanje ugodne uspomene iz djetinjstva što je uvijek dobro došlo. Međutim, ovo nije tekst o nostalgiji za djetinjstvom, nego o moći ili mudrosti sadašnjeg trenutka. Često čujemo popularne citate koji nas savjetuju da trebamo živjeti u sadašnjosti, da se ne trebamo brinuti što će se dogoditi u budućnosti ni žaliti za stvarima iz prošlosti. Iako to zvuči lijepo i čak je mnogome točno, ipak je teško ostvarivo. Neki će čak reći da je nemoguće. Za ljude je prirodno, a često i korisno, promišljati o budućnosti. Isto tako, iz prošlosti se može mnogo naučiti. Međutim, razmišljanje o prošlosti ili budućnosti, osobito ako je ono često i dugo, donosi i mnoge neugodne emocije. Možemo biti preplavljeni strahom, nesigurnošću, neizvjesnošću, žaljenjem ili krivnjom zbog prošlih pogrešaka i sl. Često takve posljedice prevagnu nad koristima koje imamo od razmišljanja o prošlosti ili budućnosti. Zbog toga je korisno usmjeravati svoju pažnju i osvijestiti

sadašnji trenutak, odnosno biti malo kao Winnie Pooh. Što se događa kada svjesno i namjerno usmjeravamo pozornost na sadašnji trenutak? Usmjeravamo pozornost na svoje neposredno iskustvo i možemo osvijestiti da se trenutčno nalazimo kod kuće, na sigurnom, okruženim poznatim stvarima, možda ljudima koji nas vole i sl. Također, možemo osvijestiti što se događa u našem umu u ovom trenutku. Ono što u danom trenutku doživljavamo mogu biti, primjerice, sjećanja na neke pogreške iz prošlosti i kritične misli o tome. Ili zamišljanje kakvog događaja u budućnosti. Ništa od toga ne događa se upravo sada, a upitno je koliko je vjerojatno da će se uopće dogoditi. Čak i istraživanja pokazuju da se većina stvari oko kojih se ljudi, na dnevnoj bazi, brinu, nikad ne dogode ili ako se i dogode, ne budu onako strašne kako su oni zamišljali da će biti. Također, usmjeravajući se na sadašnji trenutak, lakše usmjeravamo pozornost na stvari koje jesu pod našom kontrolom. Možemo se zapitati: "Što mogu sada napraviti da postignem ono što želim u budućnosti?" ili "Kako si sada mogu pomoći?", "Što mi sada treba?" i sl. Takve misli otvaraju mogućnost za različite postupke od kojih neki mogu biti usmjereni na rješavanje problema, neki na umanjivanje

neugode, neki na doživljavanje ugone i sl., dakle na nešto što je u tom trenutku korisno ili dobro za nas. Prema tomu, ne moramo biti osoba koja živi u sadašnjosti i nikada ne razmišlja o prošlosti ili budućnosti. Takvi će imperativi vjerojatnije dovesti do osjećaja neuspjeha u življenju života kakav treba živjeti ili da nismo onakvi kakvi bismo trebali biti. Ne, nije naš uspjeh to što nam dolaze brige o budućnosti ili žaljenje zbog prošlosti, to je nešto što naš um prirodno radi, bez naše volje pa čak i kontrole. Samo trebamo moći to prepoznati i osvijestiti sadašnji trenutak. Dakle, u ovom trenutku doživljavamo zamišljanje nekog neugodnog ishoda u budućnosti, a ne taj ishod. U ovom trenutku imamo kontrolu odabrati svoje postupke. Hoće li to biti postupci koji su vezani uz neke ishode koje želimo u budućnosti (primjerice započeti učenje za ispit) ili postupci koji nam pomažu da se osjećamo bolje (primjerice uzeti stanku da se odmorimo od učenja), u ovom trenutku imamo mogućnost i to odabrati. To ne znači da će neugodni doživljaji nestati ali znači da ćemo u svoju svijest dodati i druge, pozitivne, stvari i uspostaviti ravnotežu između neugodnog i ugodnog.